

การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ

20 พ.ค. 2542

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
เมษายน 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

118916

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุดใจ เหง้าสีไพร)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุดใจ เหง้าสีไพร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโคกสูง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 30 เดือน เมษายน พ.ศ 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเรียบร้อย โดยได้รับความกรุณาจาก ดร.ละเอียด รัศมีเผ่า ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์สุดใจ เหง้าสีไพโร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงสำนวนภาษาในการเขียนเป็นอย่างดี ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ชูชีพ อ่อนโคกสูง กรรมการสอบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์คมเพชร นัทรศุกกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมาในการทำให้ปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สพโชค พูลนวม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและ ให้ความช่วยเหลือตลอดตั้งแต่เริ่มเรียนจนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภัศสร ผิวขาว ที่ให้คำปรึกษาด้านการแปลภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ชวลิต สูงใหญ่ ที่กรุณาหาค่าความเชื่อมั่นในการ ทดสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลรัตน์ ชันท์เจริญ รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธมณี ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจแก้ไขแบบสอบถามเพื่อให้ถูกต้อง เทียบตรง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นทำให้การ วิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประเสริฐ วิเศษกิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ช่วยให้ความสนับสนุนให้ความ ช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนคริน ทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ทุกท่านและขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณาจารย์โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช
บางเขน กรุงเทพมหานคร และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา
2541 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือวิจัยก่อนนำไปใช้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อุปวิทย์ สุวคັນทรกุล ที่ให้ความเมตตาและช่วยเหลือใน
ด้านต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่อง
บูชาพระคุณ คุณพ่อสอน คุณแม่เนียม พรมสุวรรณ ตลอดจนบูรพาจารย์ของผู้วิจัยที่มี
ส่วนสร้างพื้นฐานทางการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ทวีศิลป์ พรมสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
• ภูมิหลัง.....	1
• ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
• ความสำคัญของการวิจัย.....	5
• ขอบเขตของการวิจัย.....	5
• นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
• สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	11
การจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	22
การจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มการงานและอาชีพ.....	22
ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	29
การใช้สื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	30
บรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	34
เจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	37
ความหมายของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	40
มาตรวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	42
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากร.....	62

บทที่	หน้า
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
✓ วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล.....	68
✓ การจัดกระทำข้อมูล.....	68
✓ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ลำดับขั้นในการเสนอผล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	85
สมมติฐานในการวิจัย.....	85
ขอบเขตของการวิจัย.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
✓ วิเคราะห์ข้อมูล.....	87
✓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
✓ อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	96

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์การตอบ แบบสอบถาม.....	107
ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	110
ภาคผนวก ค แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม.....	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว.....	72
2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการเรียนกลุ่ม วิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	74
3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ.....	75
4 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชา การงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนก ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	76
5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและ อาชีพด้านครูผู้สอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่....	77
6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและ อาชีพด้านกลุ่มการงานและอาชีพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเป็นรายคู่.....	77
7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและ อาชีพด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนเป็นรายคู่.....	78
8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและ อาชีพด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเป็นรายคู่.....	78
9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและ อาชีพด้านเจตคติโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นรายคู่.....	79

ตาราง	หน้า
10 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	80
11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง.....	81
12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพจำแนกตามแรงจูงใจ.....	82
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามแรงจูงใจทางอาชีพ.....	119
14 แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....	120

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา.....	10
2 แสดงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งเรียงลำดับจากน้อยที่สุดไปมากที่สุด.....	43
3 แสดงมาตรวัดเจตคติของลิเคอร์ต (Likert).....	45
4 แสดงการให้คะแนนทางด้านบวก (positive) และทางด้านลบ (negative).....	48
5 ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การประกอบอาชีพนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกคน เพราะจะมีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง นักการศึกษาจึงมีความเชื่อร่วมกันว่าการศึกษาคือการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ หมายความว่า การจัดการศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการช่วยเหลือให้บุคคลแต่ละคน ได้มีจุดมุ่งหมายของตนเองเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต (สิปปนนท์ เกตุทัต. 2537 : 20) ^X การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นการศึกษาก็จำเป็นต้องต้องปรับปรุงและพัฒนาเจตคติต่อวิชาอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 14) ^Y

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มีการกำหนดให้วิชาการงานเป็นวิชาบังคับเลือกและวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรี หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 91) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการสอนวิชาอาชีพไว้ว่า เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิชาอาชีพ มีความสามารถและทักษะในอาชีพ มีเจตคติต่องานอาชีพและนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต ตลอดจนการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับวัย การกำหนดวัตถุประสงค์ดังกล่าวทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาอาชีพ อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป การจัดการเรียนการสอนในวิชาอาชีพในโรงเรียนต่าง ๆ มักจะไม่ค่อยประสบความสำเร็จอย่างที่พอใจของครู - อาจารย์ และผู้บริหาร โรงเรียน กล่าวคือเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว นักเรียนก็ยังไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอจะไปประกอบอาชีพได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชาชนในเดือนสิงหาคม 2536 พบว่า ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปี

ขึ้นไป มีจำนวน 48.21 ล้านคน เป็นกำลังแรงงาน 32.85 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพการทำงานให้สูงขึ้น เพื่อรองรับสังคมไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 14) จึงน่าจะเป็นข้อคิดสำหรับบรรณรักษ์ปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป และจากการวิจัยสังเคราะห์กระบวนการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมวิชาการ พบว่า นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานยังไม่เพียงพอในการดำรงชีวิต โดยนักเรียนยังไม่มีความรู้และไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องในเรื่องทักษะพื้นฐานในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพยังพบว่า คะแนนเฉลี่ยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (กรมวิชาการ. 2534 : 30)

✓ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า มีนักเรียนจำนวนมากที่ไม่สนใจอย่างจริงจัง นอกจากนี้ อนุพงศ์ จันทรมณี และคณะ ซึ่งเป็นอาจารย์สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ก็ได้ให้ข้อมูลคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงได้สำรวจผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 ปีการศึกษา 2539 - 2540 พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำคือ 0 และ 1 เป็นจำนวนมาก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 56 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 85 คน จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 จำนวน 1,358 คน โดยคิดคำนวณแล้วพบว่า นักเรียนสอบตกหรือได้เกรด 0 และได้เกรด 1 คิดเป็นร้อยละ 10.38 จากผลการสำรวจนี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่ชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรทั้ง ๆ ที่โรงเรียนได้ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาเหล่านี้เช่นเดียวกับการสอนวิชาสามัญ ผลเช่นนี้เป็นทำนองเดียวกับการประเมินผลแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 95-97) ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น หมายความว่า โดยทั่วไปแล้วนักเรียนที่เรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพไม่ได้มีความสนใจและขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและมีความรู้สึกละเลย ๆ ต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ (กรมวิชาการ. 2533: 30 - 87) เจตคติต่อการเรียน ซึ่งรวมถึงเจตคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน ตัวครู วิธีการสอนของครู และคุณค่าในการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียน เจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพล

ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ขจรสุดา เหล็กเพชร.2522 : 14) ดังนั้นถ้าสามารถค้นหาว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านใดบ้าง และแต่ละด้านอยู่ในระดับใดเพื่อจะได้หาทางปรับปรุงในแต่ละด้านเหล่านั้น ก็จะเป็นการเสริมแรงจิตใจในตัวผู้เรียนและมีอิทธิพลทำให้ผู้เรียน มีความปรารถนาที่จะเรียนรู้ในโอกาสต่อไปได้ (กันยา สุวรรณแสง. 2532 : 159 - 161) เพราะการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ จะประสบความสำเร็จได้นั้นมีปัจจัยหลายประการ ปัจจัยสำคัญหนึ่งก็คือเจตคติ ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีก็จะทำให้เกิดความอยากเรียนในวิชาเหล่านั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าเจตคติไม่ดีก็จะไม่ปรารถนาจะเรียนวิชาเหล่านั้นเช่นเดียวกัน (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2528 : 172)

เจตคติต่อการเรียนสามารถแบ่งออกได้ตามที่มาของกระบวนการเรียนการสอน คือ เจตคติต่อการเรียนด้านครู ด้านวิชาที่เรียน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในการเรียนและเพื่อน (รพีพรรณ สุฐาปัญญากุล. 2541 : 116)

สำหรับองค์ประกอบด้านครู มีความสำคัญต่อการเกิดเจตคติต่อการเรียนการสอน ก็เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการสอนเนื้อหาวิชาให้แก่ นักเรียน ครูมีบทบาทต้องเกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นอย่างมาก การที่ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในลักษณะต่าง ๆ เช่นการช่วยอธิบายเนื้อหาวิชา ตอบข้อสงสัย ให้กำลังใจ กระตุ้นให้สนใจเรียน เป็นต้น ย่อมจะทำให้ให้นักเรียนในห้องเรียนเกิดความรู้สึกต่อครูผู้สอนอย่างแน่นนอน ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปในทางที่ดีย่อมจะก่อให้เกิดเจตคติที่ดีในการเรียน (ชยันต นาคบุปผา. 2528 : 180)

องค์ประกอบด้านวิชาในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพนั้น ก็มีความสำคัญต่อเจตคติการเรียนเช่นเดียวกัน โดยทั่วไปแล้วธรรมชาติเนื้อหาวิชาของแต่ละวิชาย่อมมีความแตกต่างกัน บางวิชาเน้นหนักไปในการคิดบางวิชาเน้นหนักความเข้าใจหรือบางวิชาจะเน้นหนักในด้านปฏิบัติ นักเรียนจะเรียนวิชาใดได้ก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมระหว่างธรรมชาติของรายวิชาที่เรียนกับบุคลิกภาพ สติปัญญา และความสามารถ (ชยันต นาคบุปผา. 2528 : 189)

สื่อการเรียนการสอนสามารถก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย หน้าที่ของสื่อการสอนที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ เป็นตัวเร้ากระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากสื่อโดยตรง โดยไม่ขึ้นอยู่กับบทบาท และความสามารถในการ

ถ่ายทอดของครูผู้สอน ดังนั้นสื่อการสอนจึงน่าจะเป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่ส่งผลต่อเจตคติ การเรียนวิชาอาชีพ (กรมวิชาการ. 2521 : 16)

(ส่วนด้านสภาพแวดล้อม บรรยากาศในการเรียนการสอนในห้องเรียน โรงฝึกงานและสถานที่ที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานเพราะเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติที่ผู้เรียนจะต้องออกไปพบในชีวิตจริง ๆ ของการทำงาน สุทธิ ประจงศักดิ์ (2524 : 74)) กล่าวว่า การจัดการศึกษาอบรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ เต็มบริบูรณ์ตามหลักสูตร ได้รับความรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย เจตคติ อย่างน้อยตามจุดประสงค์การเรียนรู้ขั้นต่ำของหลักสูตร การที่ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาจนบรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ดังกล่าวนี้มีขบวนการที่ค่อนข้างยาวและซับซ้อน ซึ่งจะต้องอาศัยเทคนิคการสอนความรู้ความสามารถของครูผู้สอน เครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ บรรยากาศในการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา. 2533 : 25)

การมีเจตคติที่ดีต่อกลุ่มวิชาการงานและอาชีพนั้น ย่อมส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น กล่าวคือเมื่อครูสอนนักเรียนจะสนใจฟังคำบรรยายพร้อมทั้งร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียน โดยมีตัวแปรด้านครูผู้สอน ด้านกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และบรรยากาศในการเรียนการสอนย่อมจะทำให้ทราบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อตัวแปรแต่ละด้านอย่างไรและอยู่ในระดับใด ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับครู - อาจารย์ของโรงเรียน อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตลอดจนผู้บริหารได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และจะได้ร่วมมือส่งเสริมการเรียนการสอนหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและในที่สุดการเรียนการสอนวิชาอาชีพก็จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และแรงจูงใจทางอาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงเจตคติที่มีต่อกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับคณะครูอาจารย์ของโรงเรียน อาจารย์แนะแนว อาจารย์ผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตลอดจนผู้บริหารนำมาใช้ในการปรับปรุง และส่งเสริมเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนในแต่ละด้านให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการปรับปรุงการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพให้เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 276 คน เลือกเฉพาะเจาะจง

2, ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว

2.1.1 เพศ

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.3 อาชีพของผู้ปกครอง

2.1.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

2.1.5 แรงจูงใจทางอาชีพ

2.2 ตัวแปรตาม คือเจตคติต่อการเรียนวิชาอาชีพ

2.2.1 ด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

2.2.2 ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ

2.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

2.2.4 ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและ

อาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้ม พฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนให้การยอมรับและศรัทธา ให้ความเคารพนับถือ ไว้วางใจ มีความคิดว่าครูคือผู้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ เป็นบุคคลที่เข้าใจยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่นักเรียนควรจะเคารพ เชื่อฟังและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของครูอย่างเคร่งครัด

1.2 ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนมีความคิด ความรู้สึกว่าวิชาต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มวิชาการงานและอาชีพที่นักเรียนเรียน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียน มีความรู้สึกที่เรียนนั้นเป็นสิ่งที่น่าศึกษาหาความรู้ และพร้อมที่จะให้ ความสนใจ ตั้งใจ ใส่ใจในวิชาที่เรียน และมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความอยากรู้อยากเห็นในวิชาที่เรียน ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนมีความคิดว่าสื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวสนุกสนานและสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น มีความรู้สึกพอใจในสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน พร้อมทั้งจะช่วยกันรักษาสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ยินดีที่จะช่วยกันรักษาสื่อและอุปกรณ์เหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์อยู่เสมอ

1.4 ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ของนักเรียนที่มีต่อสภาพอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น ความเหมาะสมของโรงฝึกงาน การจัดระบบ ปฏิบัติงาน การส่งนักเรียนไปฝึกงาน และการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงาน เป็นส่วนที่มาเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนการสอน นักเรียนมีความคิดว่าบรรยากาศในห้องเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมสร้างการเรียนรู้ให้เกิดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีสภาพจิตใจในการเรียนที่ดีมีอารมณ์แจ่มใสรู้สึกตื่นตัว กระฉับกระเฉง อยากเข้าไปเรียน มีความรู้สึกพึงพอใจ พร้อมทั้งจะร่วมมือกับผู้สอนในการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดี

2. เพศ หมายถึง เพศชายและเพศหญิง

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนสะสมเฉลี่ยที่แสดงถึงความสามารถของนักเรียน ซึ่งวัดจากผลการเรียนเฉลี่ยของทุกวิชาของการวัดผล รวม 5 ภาคเรียน แบ่งตามเกณฑ์ของโรงเรียน ดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผู้ที่ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผู้ที่ได้ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-2.49

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผู้ที่ได้ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ลงมา

4. อาชีพของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

4.1 อาชีพเกษตรกรรม

4.2 อาชีพธุรกิจ

4.3 อาชีพรับราชการ

4.4 อาชีพรับจ้าง

4.5 อื่น ๆ ระบุ.....

5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท

5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

5.2 ปริญญาตรี

5.3 ปริญญาโท

5.4 สูงกว่าปริญญาโท

6. แรงจูงใจทางอาชีพ หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นหรือเร้าความรู้สึกของบุคคลให้มีความสนใจ มีความเต็มใจในทางอาชีพ เพื่อหารายได้ให้ตนเองและให้ได้มาในสิ่งที่ตนคาดหวังเอาไว้ ซึ่งเป็นลักษณะแรงจูงใจภายใน ได้แก่ รัก ชอบ พอใจที่จะทำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความมานะพยายาม กล้าเสี่ยง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น ต้องการประสบความสำเร็จ มีความอดทน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งแรงจูงใจทางอาชีพเป็น 3 ด้าน ที่เปิดสอนดังนี้

6.1 ทางอาชีพช่างไฟฟ้า ได้แก่ ช่างเดินสายไฟฟ้า ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ช่างซ่อมพัดลม ช่างซ่อมตู้เย็น ช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ

6.2 ทางอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่

6.2.1 การปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ การปลูกพืชต่าง ๆ

ดังต่อไปนี้ พริก แตงโม ข้าว หอมแดง ปอ ถั่ว ถั่วลิสง กาแฟ ยางพารา ส้มโอ มะพร้าว

6.2.2 การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ได้แก่ การเลี้ยงโค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ น้า ปลา

6.3 ทางอาชีพคหกรรม ได้แก่ ช่างประดิษฐ์ตุ๊กตา ช่างประดิษฐ์ของชำร่วย ช่างอาหารไทย ช่างขนมไทย ช่างเครื่องนอน ช่างร้อยมาลัย ช่างดอกไม้ประดิษฐ์

6.4 แรงจูงใจทางอาชีพ หมายถึง ผลของคะแนนเฉลี่ยของแรงจูงใจทางอาชีพของแต่ละด้านและโดยรวมตามเกณฑ์ ดังนี้

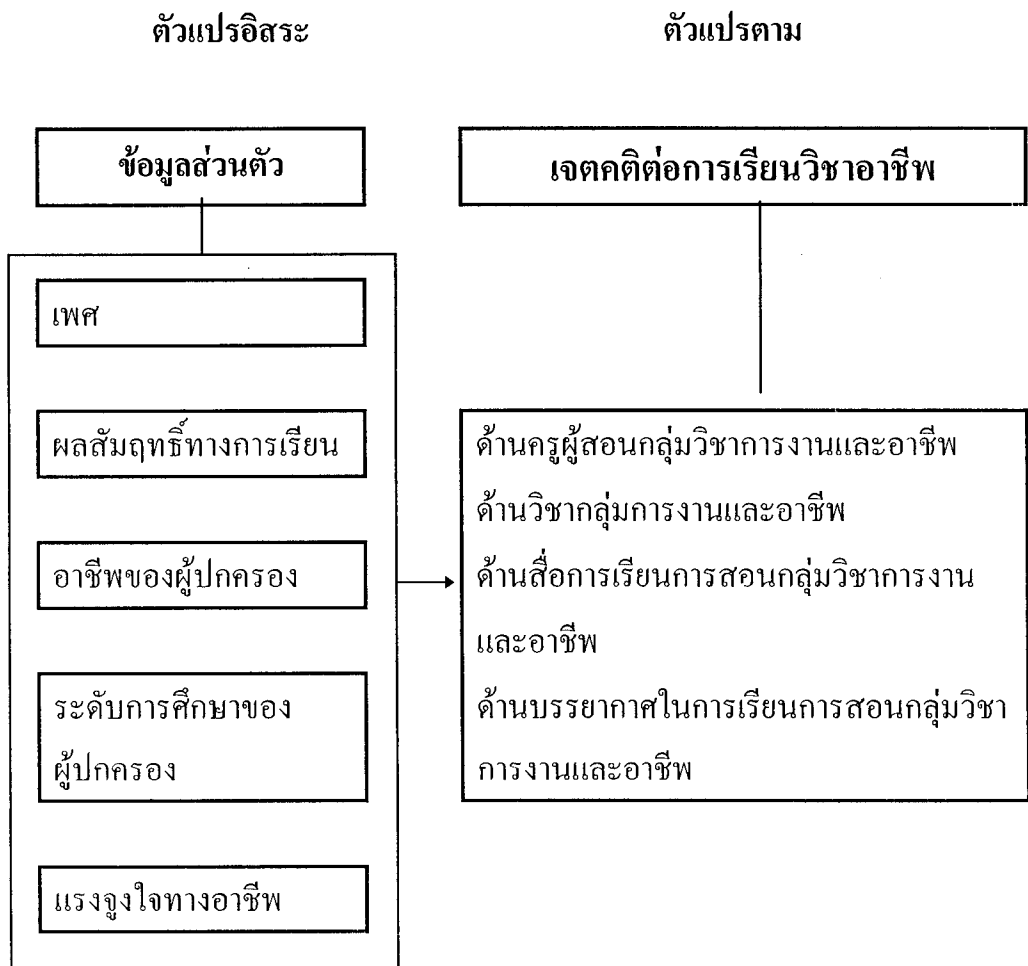
6.4.1 แรงจูงใจทางอาชีพสูง หมายถึง ผลคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่
2.50 - 5.00

6.4.2 แรงจูงใจทางอาชีพต่ำ หมายถึง ผลคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่
1.00 - 2.49

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ
2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ชายและหญิง มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน
4. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน
5. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน
6. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีแรงจูงใจทางอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพแต่ละด้านและโดยรวมต่างกัน

กรอบความคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนวิชาอาชีพแบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. การจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
 - 2.1 การจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มการงานและอาชีพ
 - 2.2 ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
 - 2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
 - 2.4 บรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
3. เจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
 - 3.1 ความหมายเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
 - 3.2 มาตรวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
 - 4.1 ความหมายของแรงจูงใจ
 - 4.2 ลักษณะและประเภทของแรงจูงใจ
 - 4.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กรมวิชาการ (2533 : 2 - 3) ระบุว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา มีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ รู้จักปรับตัว รู้จักแก้ปัญหา รู้จักพัฒนาในการทำงาน มีค่านิยมที่ดีงาม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

โดยหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
มีหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างกำหนดไว้คือ

หลักการของหลักสูตร ประกอบด้วยส่วนสำคัญคือ

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
2. เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาอาชีพหรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เข้าเรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาอาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชนและครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ และทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและเลือกแนวทางแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดต่าง ๆ
4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและชุมชน
6. มีเจตคติที่ดีต่อสัมมาอาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงาน และมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง

7. มีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการจัดการและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

8. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนวทางพัฒนาชุมชน ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตน

จากหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นทำให้เข้าใจหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่าต้องการที่จะให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพทั้งในด้านวิชาสามัญและกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อจะได้ประกอบสัมมาอาชีพและดำรงตนอยู่ในสังคมและชุมชนของตนอย่างมีปกติสุขเมื่อจบการศึกษาแล้ว

โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วยวิชาบังคับ วิชาเลือกเสรี และกิจกรรมคือ

1. วิชาบังคับ จำนวน 57 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ รายวิชา ดังต่อไปนี้

1.1 วิชาบังคับแกน จำนวน 39 หน่วยการเรียนรู้

ภาษาไทย	12 หน่วยการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์	9 หน่วยการเรียนรู้
คณิตศาสตร์	6 หน่วยการเรียนรู้
สังคมศึกษา	6 หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	3 หน่วยการเรียนรู้
ศิลปศึกษา	3 หน่วยการเรียนรู้

1.2 วิชาบังคับเลือก จำนวน 18 หน่วยการเรียนรู้

สังคมศึกษา	6 หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	6 หน่วยการเรียนรู้
การงาน	6 หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาเลือกเสรี จำนวน 33 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือกจากรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 กลุ่มวิชาภาษาไทย

ภาษาไทย

ภาษาต่างประเทศ

2.2 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์

คณิตศาสตร์

2.3 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

2.4 กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ

พลานามัย

ศิลปศึกษา

2.5 กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

การงาน

ศิลปศึกษา

2.6 กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

การงาน

อาชีพ

3. กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีหรือยุวกาชาด หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค และกิจกรรมอื่น ๆ อีก 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อคาบ

3.2 กิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหาหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.3 กิจกรรมอิสระจำนวน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค

แนวการดำเนินการ เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดหมายข้างต้น จึงกำหนดแนวดำเนินการไว้ คือ (กรมวิชาการ. 2533 : 5)

1. จัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย เพื่อสำรวจความถนัดและความสนใจ

2. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง และสามารถแสวงหาแนวทางในการพัฒนาตนเอง
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางด้านวิชาการอย่างเต็มความสามารถและได้มีโอกาสหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิชาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
4. จัดให้มีการศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
5. ในการจัดการเรียนการสอน ให้ใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริงโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผล และกระบวนการกลุ่ม
6. ให้ท้องถิ่นปรับรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดทำรายวิชาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดในการสร้างสรรค์งาน
7. ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดแทรกการเสริมสร้างค่านิยมและการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมายต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย
9. ในการจัดการเรียนการสอนให้คำนึงถึงความต่อเนื่องกับหลักสูตรประถมศึกษาด้วย

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กรมวิชาการ. 2533 : 5 - 6)

1. เวลาเรียน
 - 1.1 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปีหรือ 6 ภาคเรียน
 - 1.2 ในปีการศึกษาหนึ่ง ให้แบ่งเป็นภาคเรียนปกติ 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และโรงเรียนอาจเปิดภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน 4 สัปดาห์ เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาที่เปิดสอนจะต้องเป็น 5 เท่าของภาคปกติ
 - 1.3 ในสัปดาห์หนึ่ง โรงเรียนต้องเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที รวมอย่างน้อย 35 คาบ

1.4 ให้เรียนตามหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 30 คาบ และให้โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ และกิจกรรมอื่น ๆ 1 คาบต่อสัปดาห์และกิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ 1 คาบต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ให้มีเวลาสำหรับผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอิสระอีกสัปดาห์ละ 2 คาบ

2. หน่วยการเรียน รายวิชาใดที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียนให้มีหน่วยการเรียน 1 หน่วยการเรียน รายวิชาใดที่มีจำนวนคาบเรียนมากกว่าหรือน้อยกว่า 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีจำนวนหน่วยการเรียนมากขึ้น หรือน้อยลงเป็นไปตามสัดส่วน

3. วิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี

3.1 ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร สำหรับภาษาต่างประเทศ นักเรียนจะเลือกเรียนได้เพียง 1 ภาษา

3.2 การจัดทำรายวิชาบังคับเลือกและวิชาเสรี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและการใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4. การประเมินผลการเรียน การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

5. เกณฑ์การจบหลักสูตร

5.1 ต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างจำนวน 90 หน่วยการเรียน และทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินผลการเรียน

5.2 ต้องได้หน่วยการเรียนวิชาบังคับแกนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา

5.3 ต้องได้หน่วยการเรียนทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 80 หน่วยการเรียน

5.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2 กิจกรรม โดยให้เลือกกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี หรือกิจกรรมยุวกาชาด หรือกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรม

บังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ และเลือกกิจกรรมอื่น ๆ อีก 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยแต่ละกิจกรรมต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียนและต้องผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด

6. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ในกรณีที่จะมีการยกเลิก เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ทำเป็นประกาศหรือคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 88-101) ได้กำหนดหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพไว้ดังนี้

จุดประสงค์วิชาการงาน

1. เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการทำงาน
3. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการทำงาน
4. เพื่อให้วิเคราะห์และวางแผนการทำงานในชีวิตประจำวัน
5. เพื่อให้มีนิสัยรักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีคุณธรรมในการทำงาน และสามารถพึ่งตนเองได้
6. เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

โครงสร้างวิชาบังคับและวิชาบังคับเลือก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ ภาคเรียนละ 1 วิชา โดยจะเลือกเรียนรายวิชาใดก่อนหลังก็ได้

ง.011 งานบ้าน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง.012 งานจัดการบ้าน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง.013 งานช่างพื้นฐาน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง.014 งานเกษตรพื้นฐาน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง.015 งานผลิตภัณฑ์วัสดุจากท้องถิ่น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้ภาคเรียนละ 1 รายวิชา	
ง.321 โครงการงาน....	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้
ง.322 โครงการงาน....	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

หมายเหตุ : เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกโครงการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ได้ตามความเหมาะสมและใน 1 รายวิชาจะเลือก 1 โครงการหรือมากกว่าก็ได้ หรือจะเลือกโครงการเดียวต่อเนื้องตลอดทั้ง 2 รายวิชาได้

จุดประสงค์วิชาอาชีพ

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการของวิชาอาชีพ พอที่จะนำไป ปรับปรุงการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในอาชีพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้มีความสามารถในด้านการจัดการ การตลาด และการร่วมมือในการประกอบกิจการหรือธุรกิจ

วิชาเลือกเสรี

กลุ่มที่ 1 งานผลิต มี 127 รายวิชา รหัสวิชาตั้งแต่ ช.011 - ช.01127

กลุ่มที่ 2 งานบริการ มี 135 รายวิชา รหัสวิชาตั้งแต่ ช.021 - ช.02135

กลุ่มที่ 3 งานส่งเสริมงานผลิตและงานบริการมี 27 รายวิชา รหัสรายวิชาตั้งแต่ ช.031 - ช.0327

หมายเหตุ :

1. การเลือกวิชาอาชีพ นอกเหนือจากรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนอาจเลือกเรียนจากหลักสูตรอื่นใดที่เทียบเท่า
2. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนซ้ำได้ แต่โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น วิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อสำรวจความสนใจในงานอาชีพ และสร้างเสริมทักษะเพื่อประกอบอาชีพอันควรแก่วัยที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาอาชีพพอที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต มีทักษะเพียงพอที่จะเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้ให้บริการ และรู้ช่องทางที่จะไปเริ่มและประกอบอาชีพได้แบ่งเป็น 5 หมวด (กรมวิชาการ. 2525 : 171) คือ

1. หมวดเกษตรกรรม
2. หมวดช่างอุตสาหกรรม
3. หมวดคหกรรม

4. หมวดพาณิชยกรรม

5. หมวดศิลปหัตถกรรม

นักเรียนจะเลือกเรียนวิชาอาชีพเหล่านี้ได้ไม่เกิน 6 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้เลือกเรียนได้ไม่เกิน 12 คาบต่อสัปดาห์

ความหมายของกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

เนื่องจากกลุ่มการงานและอาชีพ เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งได้มีการพัฒนาจากวิชาหัตถศึกษา จึงมีผู้ให้ความหมายดังนี้

ปรีชา ชาดิมาลากร (ม.ป.ป. : 40) ให้ความหมายไว้ว่า วิชาการงานและอาชีพ หมายถึง กลุ่มวิชาอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ที่จัดการเรียนการสอนต่อเนื่องจากวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นขั้นปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นขั้นสำรวจความถนัด ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน การสอนวิชาการงานและอาชีพในระดับนี้จึงเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในอันที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันและยังปลูกฝังทักษะที่จำเป็นของแต่ละอาชีพไปพร้อม ๆ กันด้วย

ธนู แสงศักดิ์ (2522 : 3) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับวิชาการงานและอาชีพว่าเป็นวิชาสามัญและวิชาเพื่อประกอบอาชีพ ที่ถือว่าเป็นวิชาสามัญ เพราะต้องการให้นักเรียนมีความรู้และมีทักษะอันเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ และชีวิตประจำวันและที่ถือว่าเป็นวิชาอาชีพ เพราะเป็นวิชาที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมสำหรับประกอบอาชีพ หรือดำเนินอาชีพต่อเนืองที่ฝึกหัดระหว่างเป็นนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 72) ได้ให้ความหมายของวิชาการงานและอาชีพ โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. วิชาการงาน เป็นวิชาหัตถศึกษา มีความมุ่งหมายให้นักเรียนรู้หลักการทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน รู้ที่มาของสิ่งผลิตต่าง ๆ รู้จักเครื่องมือ วัสดุ กระบวนการ และรู้จักการปฏิบัติอันเป็นพื้นฐานทั่วไป เพื่อดำรงชีวิตอย่างเฉลียวฉลาด สามารถแก้ปัญหาและนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2. วิชาอาชีพ เป็นวิชาที่มุ่งประโยชน์ในการหารายได้เพื่อการครองชีพ ดังนั้นจึงต้องให้เรียนรู้เริ่มไปจากวิชาการงานคือ นอกจากจะรู้กระบวนการ กรรมวิธีในการปฏิบัติแล้วยังต้องฝึกทักษะในการประกอบอาชีพด้วย และนอกจากจะมีความชำนาญในการปฏิบัติแล้วยังต้องรู้จักหาแหล่งวัสดุ การคิดค้นทุนกำไร และการจัดจำหน่ายด้วย

กรมวิชาการ (2520 : 15) ได้ให้ความหมายของวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. วิชาการงาน เป็นวิชาหัตถศึกษา มีความมุ่งหมายให้นักเรียนรู้จักหลักการทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน รู้ที่มาของสิ่งผลิตต่าง ๆ รู้จักเครื่องมือ วัสดุ กระบวนการ และรู้จักการปฏิบัติอันเป็นพื้นฐานทั่วไป เพื่อการดำรงชีวิตอย่างเฉลียวฉลาดสามารถแก้ปัญหาและนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2. วิชาพื้นฐานอาชีพ เป็นวิชาที่มุ่งประโยชน์ในการหารายได้เพื่อการครองชีพ ดังนั้นต้องให้เรียนรู้เพิ่มเติมไปจากวิชาการงาน คือ นอกจากจะรู้กระบวนการกรรมวิธีในการปฏิบัติแล้วยังต้องฝึกทักษะในการประกอบอาชีพด้วย และนอกจากจะมีความชำนาญในการปฏิบัติแล้วยังต้องรู้จักหาแหล่งวัสดุ การคิดค้นทุนกำไร และการจัดจำหน่ายด้วย เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพในสังคมด้วย

โดยสรุปแล้วหลักสูตรวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพนี้ ดูตามโครงสร้างของหลักสูตรแล้วสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาการงานและกลุ่มพื้นฐานอาชีพ แต่ใน 2 กลุ่มวิชานี้มีบางส่วนที่อาจซ้ำซ้อนกันได้ หากแต่เนื้อหาวิชาที่ซ้ำซ้อนกันนี้ มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไปพอสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มวิชาการงาน เป็นวิชาพื้นฐานที่บังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนรู้หรือที่เรียกว่างานบังคับ มุ่งให้นักเรียนรู้หลักการ รู้จักเครื่องมือ วัสดุ กระบวนการ และรู้จักการปฏิบัติ อันเป็นพื้นฐานทั่ว ๆ ไป ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้แบ่งออกเป็น 2 งาน คือ

1.1 งานบ้าน เป็นปัจจัย 1 ใน 4 ของมนุษย์ จึงจำเป็นที่ทุกคนต้องรู้จักการจัดบ้านจัดเรือนที่อยู่อาศัยของตน เพื่อเป็นการช่วยตนเองและครอบครัวให้ได้ก่อนแล้วจึงค่อยช่วยเหลือชุมชนสังคม ในอันดับต่อไป

1.2 งานเกษตร การเกษตรยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แม้ว่าแนวโน้มในการพัฒนาประเทศจะเป็นอุตสาหกรรมใหม่ แต่จะเป็นอุตสาหกรรมที่มีเกษตรเป็นฐาน หรืออุตสาหกรรมการเกษตร ดังนั้นในอนาคตจะเป็นงานเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม

2. กลุ่มพื้นฐานอาชีพ เป็นวิชาที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ในการหารายได้เพื่อการครองชีพ ซึ่งให้นักเรียนได้เรียนเพิ่มเติมจากกลุ่มวิชาการงาน คือ นอกจากรู้กระบวนการกรรมวิธีในการปฏิบัติแล้วยังต้องฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกอาชีพที่เหมาะสมในอนาคต หรือที่เราเรียกว่า งานเลือก ซึ่งเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ 2 งาน คือ

2.1 งานประดิษฐ์และงานช่าง จัดเนื้อหาไว้ให้เรียน 3 เรื่อง คือการประดิษฐ์วัสดุและเศษวัสดุเป็นของเล่นของใช้ ของประดับตกแต่ง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดออกแบบด้วยตนเองในการประดิษฐ์ต่าง ๆ ด้วยวิธีการสาน แกะสลัก เย็บ ปัก ถัก ร้อย เลื่อย ฉลุ ตัด ต่อ เป็นต้น ซึ่งวิธีการต่าง ๆ จะเป็นพื้นฐานของการทำงานที่เป็นกระบวนการและเป็นพื้นฐานของงานช่างต่าง ๆ ต่อไปด้วย

2.2 งานที่เตรียมไปสู่อาชีพ คือ งานในกลุ่มงานเลือกของ หลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2521 แบ่งออกเป็น 5 แขนงงาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานช่างประดิษฐ์ งานช่าง และ งานอาชีพอื่น ๆ ที่แต่ละเรื่องจะมีเนื้อหาที่จับได้ในตัวเอง โดยคำนึงถึงความสนใจความถนัดของผู้เรียน ความพร้อมของครูท้องถิ่น ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสังคมและชุมชนด้วย

จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นับได้ว่าเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง และเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมหรืออาชีพอิสระตลอดจนการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กำหนดให้นักเรียนเรียนรายวิชาต่าง ๆ จากวิชาบังคับ วิชาเลือกเสรี และกิจกรรมสำหรับกลุ่มวิชาการงานและอาชีพนั่น เป็นกลุ่มวิชาที่อยู่ในวิชาเลือกเสรี หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 2) ที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียน และผ่านการประเมินผลเช่นเดียวกันกับวิชาอื่น ๆ ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพก็จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับวิชาอื่น ๆ กล่าวคือ จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียน เช่นองค์ประกอบด้านวิชาที่เรียน ซึ่งหมายถึง เนื้อหาวิชาที่จะนำมาสอนนักเรียน องค์ประกอบด้านครู ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมการสอนของครู องค์ประกอบด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือที่ครูนำมาช่วยในการเรียนการสอน และองค์ประกอบด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง การสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้สึกอยากเรียน ถ้ากระบวนการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ย่อมมีผลต่อความสำเร็จของการเรียนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

การจัดการเรียนการสอนวิชากลุ่มการงานและอาชีพ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับปรับปรุง 2533 (กรมวิชาการ. 2533) วิชาบังคับเลือกในกลุ่มวิชาการงานและวิชาอาชีพ (กรมวิชาการ. 2533 : 2) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะมีวิชาบังคับเลือก 2 รายวิชาคือ

ง 011 งานบ้าน

ง 012 การจัดการในบ้าน

ส่วนวิชาเลือกเสรีมี 2 รายวิชาคือ

ช 0161 ช่างประดิษฐ์ของชำร่วย

ช 0163 ช่างประดิษฐ์ตุ๊กตา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาบังคับเลือกมี 2 รายวิชาคือ

ง 013 งานช่างพื้นฐาน

ง 014 งานเกษตรพื้นฐาน

ส่วนวิชาเลือกเสรีมี 3 รายวิชาคือ

ช 0152 ช่างอาหารไทย

ช 0155 ช่างขนมไทย

ช 0165 ช่างเครื่องนอน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนวิชาบังคับเลือก 2 รายวิชาคือ

ง 321 โครงการงานเขียนแบบเบื้องต้น

ง 322 โครงการงานอาหาร

วิชาเลือกเสรีมี 2 รายวิชาคือ

ช 0159 ช่างร้อยมาลัย

ช 0160 ช่างดอกไม้ประดิษฐ์

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 130 - 132) กล่าวถึง การนำหลักสูตรไปใช้หรือ การจัดการเรียนการสอนไว้ว่า น่าจะหมายถึง กิจกรรม 3 ประการต่อไปนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายและการกำหนด รายละเอียดของหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติ คือใช้สอน เนื่องจากหลักสูตรมักจะ กำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหา วิชาที่จะสอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และการประเมินไว้อย่างกว้าง ๆ มีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อความสะดวกแก่การนำไปปรับปรุง ใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นหรือโรงเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดของ หลักสูตรไว้ก่อนทำการสอน ได้แก่ โครงการสอน แผนการสอน เป็นต้น

2. การจัดปัจจัยสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งนับว่ามีส่วนที่จะส่งเสริมหรือ สกัดกั้นการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้เป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ ได้แก่ ขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน แผนการเรียน การจัดการสอน การจัดครูเข้าสอน การใช้แผนการสอน การได้รับงบประมาณ เป็นต้น

3. การสอน การสอนเป็นศิลปะของการช่วยให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ นับว่า การสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรได้บรรลุผล การสอนคือ สื่อกลางที่เชื่อมโยง ระหว่างหลักสูตร ผู้เรียน และผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2534 : 1) ได้ระบุว่าความสำคัญของ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มี 3 ประการคือ

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ
2. การตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น
3. การให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

เมื่อศึกษาคำอธิบายรายวิชาทุกวิชาของหลักสูตรปรับปรุงนี้จะพบว่า ได้ระบุกิจกรรม เนื้อหา และจุดประสงค์ เพื่อเน้นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียน 4 ด้านคือ

1. ความรู้ ความคิด เจตคติ
2. ทักษะ
3. จริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม
4. การจัดการ

เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดการเน้นคุณสมบัติที่เกิดขึ้นใหม่ นักเรียนที่มีทักษะการจัดการควรมีลักษณะ 3 ประการคือ

1. รู้จักนำสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
2. รับรู้กระบวนการและนำไปใช้ได้
3. เห็นช่องทางในการนำสิ่งที่เรียนไปประกอบอาชีพ - รายได้

สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์ (2525 : 67) กล่าวว่า วิธีสอนวิชาอาชีพที่นิยมใช้กันมีดังต่อไปนี้

1. การสอนแบบบรรยาย (lecture method)
2. การสอนแบบสาธิต (demonstration method)
3. การสอนแบบกำหนดงาน (project method)
4. การสอนด้วยแบบใบงาน (instruction sheet)

พรพิมพ์ นิพัทธ์สุกิจ (2525:180-184) วิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพการจัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 6" โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามกับหัวหน้าหมวดเกษตรกรรม จำนวน 110 คน นักเรียนชั้น ม.3 ที่เรียนวิชาเกษตรกรรม จำนวน 3,894 คน จาก 21 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครู- อาจารย์เกษตร มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ยังไม่ดีพอรายวิชากับหลักสูตรที่กำหนดให้ใช้ในการเรียนการสอน

สันต์ ธรรมบำรุง (2527:106) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิธีการสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอนคือ พฤติกรรมร่วมกันระหว่างครูนักเรียนจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอน

พิสิฐ เมธาภัทร และธีระพล เมธิกุล (2531 : 92 - 93) ได้สรุปไว้ว่า การสอนหมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้

ดังนั้น การสอนจึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้านคือ

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการสอน หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมและการวิเคราะห์ผลที่ได้
4. ด้านการประเมินผลการสอน หมายถึง ความสามารถในการประเมินผล การสอนทั้งหมดที่ได้ ตั้งแต่การวางจุดประสงค์การเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ของการวัดผลที่ครูได้กระทำไป

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา (2533 : 18) ได้กำหนดจุดเน้นไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาการงานดังนี้

จุดเน้นกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไว้ดังนี้

1. ให้มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
2. วิเคราะห์วางแผนการทำงานในชีวิตประจำวัน
3. ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
4. ทำงานถูกต้องตามกระบวนการ
5. ปรับปรุงคุณภาพ
6. รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีคุณธรรม

7. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
8. ทำงานร่วมกับผู้อื่น
9. พึ่งตนเองได้
10. วิเคราะห์ วางแผน ปรับปรุง พัฒนางาน
11. สำรวจความถนัด ความสนใจในอาชีพ

วิชัย แหวนเพชร (2530 : 235 - 236) ได้เสนอเทคนิควิธีสอนอุตสาหกรรม ศึกษาว่าการสอนนั้นครูสามารถนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและระดับของผู้เรียน ซึ่งมีรูปแบบวิธีสอน คือ

1. การสอนที่เน้นบทบาทครูผู้สอน ประกอบด้วย
 - 1.1 วิธีสอนแบบบรรยาย
 - 1.2 วิธีสอนแบบอภิปราย
 - 1.3 วิธีสอนแบบเป็นทีม
2. การสอนที่เน้นการศึกษาด้วยตนเอง และเน้นบทบาทผู้เรียน ประกอบด้วย
 - 2.1 วิธีสอนแบบใช้ชุดการสอน
 - 2.2 วิธีสอนแบบใช้โมดูล
 - 2.3 วิธีสอนแบบใช้บทเรียน โปรแกรมสำเร็จรูป
3. การสอนที่เน้นบทบาทของครูและนักเรียนร่วมกัน ประกอบด้วย
 - 3.1 วิธีสอนแบบถามตอบ
 - 3.2 วิธีสอนแบบสาธิต
 - 3.3 วิธีสอนแบบศึกษานอกสถานที่

ฉลวย วีระเผ่าพงษ์ (2532 : 44) กล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาอาชีพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ คือ เมื่อเรียนภาคทฤษฎีแล้ว การฝึกปฏิบัติสามารถฝึกในโรงฝึกงานของโรงเรียน ฝึกในแหล่งวิทยาการหรือฝึกในแหล่งประกอบการ

สงบ ลักษณะ (2533 : 26) ได้เขียนถึงการจัดการเรียนการสอนเชิงกระบวนการไว้ดังนี้ว่า โดยปกติกระบวนการจะหมายถึงความถึง การดำเนินงานเป็นขั้นตอน นำไปสู่ผลที่ต้องการ ในการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงกล่าวถึงกระบวนการ 2 แก่งคือ

1. จัดกิจกรรมให้เป็นกระบวนการ ซึ่งก็หมายถึง การมีขั้นตอนต่าง ๆ ให้เด็กได้แสดงออกหรือปฏิบัติโดยใช้ร่างกาย ความคิด การพูด ในการเรียนเพื่อให้เกิดผลลัพธ์คือได้ความรู้ หลังจากทำกิจกรรมแล้ว

2. พัฒนาให้เด็กเกิดความสามารถเชิงกระบวนการ ซึ่งก็หมายถึง การปลูกฝังให้เด็กมีความสามารถในการปฏิบัติเป็นขั้นตอนติดตัวไปใช้ในชีวิตจริง ดังกล่าวว่า แทนที่จะให้อาหารเมื่อคนหิว แต่เราควรสอนให้เขารู้จักวิธีหาอาหาร ปรุงอาหาร มาบำบัดความหิวจะดีกว่า

เป็รื่อง กิจรต์นี (2534 : 206 - 207) ได้เสนอรูปแบบการถ่ายทอดความรู้สำหรับครูอุตสาหกรรมศิลป์ พอสรุปได้ว่า การวางแผน 6 ขั้นตอน (เรียกว่า ASSURE model) คือ การวิเคราะห์คุณสมบัตินักเรียน การกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกปรับ หรือกำหนดเนื้อหาสาระ การนำเสนอเนื้อหา การกำหนดการตอบสนองของนักเรียน และการประเมินส่วนวิธีสอนนั้น ส่วนใหญ่จะใช้การบรรยาย การสาธิต การจัดกลุ่มปฏิสัมพันธ์และการศึกษานอกสถานที่

วิชัย ต้นศิริ (2536 : 78 - 79) เสนอว่าการทำแผนการสอนเพื่อให้ครอบคลุมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ควรจะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอนโดยอาศัยการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น การบรรยาย การจัดทำใบความรู้ ใบงาน การสำรวจ การฝึกงานในสถานประกอบการ การอภิปราย ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ เจตนคติ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเข้าใจเกี่ยวกับวงการอาชีพ ได้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ตลอดจนรู้จักการวิเคราะห์ และการจัดการอย่างมีระบบ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องอาศัยการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ผู้เขียนขอเสนอรายละเอียดให้พิจารณาเป็นแนวทางดังต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ด้านวิชาอาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การบรรยาย การให้ใบความรู้ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ การเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้การจัดบอร์ดความรู้โดยครูเป็นผู้จัด หรือแบ่งกลุ่มให้นักเรียนค้นคว้าแล้วนำความรู้ที่นำมาจัดบอร์ด ไปศึกษาดูงาน ฯลฯ

2. มีทักษะในวิชาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การฝึกงาน ในโรงเรียน การไปฝึกงานในสถานประกอบการ

3. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การส่งเด็กไปฝึกงานในสถานประกอบการ การดูงานในชุมชน การฝึกปฏิบัติในโรงเรียน ฯลฯ
4. ได้เห็นช่องทางและวงการอาชีพ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ไปดูงานในสถานประกอบการ การเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนกับนักเรียน ให้นักเรียนไปฝึกขายในตลาด ฯลฯ
5. คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่นการสำรวจชุมชนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ การทำโครงการผลิตชิ้นงานการอภิปราย ฯลฯ
6. เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความขยัน ความอดทน การทำงานเป็นทีม ฯลฯ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การให้นักเรียนไปฝึกงานในโรงเรียนหรือในชุมชน การมอบหมายการทำโครงการผลิตชิ้นงาน ฯลฯ
7. ความสามารถในการจัดการ สามารถใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การมอบหมายการทำโครงการผลิตชิ้นงาน การสัมผัสกับวงการอาชีพต่าง ๆ ฯลฯ
8. มีรายได้ระหว่างเรียน ได้จากการผลิตงานต่าง ๆ ออกมาจนสามารถจำหน่ายได้

ประวิทย์ มาดีประเสริฐ (2536 : 26) กล่าวถึง เนื้อหาวิชาความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและแหล่งกระบวนการที่ครูจะนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนประเภทต่าง ๆ

1. กระบวนการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยา เช่น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการเรียนความรู้ ความคิดของ กาย์ บรูเนอร์ ออซูเบล และบลูม กระบวนการปรับพฤติกรรมของ สกินเนอร์ กระบวนการสังคมของ บันดูรา กระบวนการเรียนภาคปฏิบัติของ ชิมสัน กระบวนการเรียนเจตคติค่านิยมของ ชิมสัน เป็นต้น
2. กระบวนการของศาสตร์ต่าง ๆ เช่น กระบวนการเรียนภาษา กระบวนการเรียนคณิตศาสตร์ ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ กระบวนการเรียนสังคมศึกษา กระบวนการทางวิชาชีพ กระบวนการทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ พลศึกษา เป็นต้น
3. ทักษะกระบวนการเรียน 9 ประการตามแนวการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง ซึ่งจะพัฒนาคุณสมบัติประจำตัวนักเรียนในด้านการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ปฏิบัติเป็น และมีเจตคติที่ดีต่อการคิด การปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุปด้านวิชาการกลุ่มงานและอาชีพนั้น มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะ จริยธรรมคุณธรรม ค่านิยม และการจัดการ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพนั้นประกอบด้วย เนื้อหาวิชาที่เป็นวิชาภาคทฤษฎี และวิชาภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นการตอบสนองให้นักเรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองสำหรับเป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

สุดใจ เหล่าสุนทร (2505 : 60) กล่าวถึงลักษณะของครูว่า การที่จะให้ผู้เรียนวิชาอาชีพฝีมือดีนั้น ครูจะต้องรู้สภาพของอาชีพนั้น ๆ เป็นปัจจุบัน รู้ถึงความต้องการการเปลี่ยนแปลงของวิชาอาชีพ และ หวน พิณรุฬพันธ์ (2508 : 59 - 60) กล่าวถึงครูในทำนองเดียวกันว่า นอกจากจะรู้เรื่องที่สอนเป็นอย่างดีแล้วครูผู้สอนวิชาอาชีพจะต้องทำตัวเป็นที่นับถือของนักเรียน มีความสามารถในการสอน เอาใจใส่ต่องาน มีความยุติธรรม ไม่โกรธง่าย มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน

ณรงค์ เสงี่ยมประชา (2514 : 24 - 25) ได้รวบรวมความรู้ความสามารถที่ครูช่างต้องมีไว้คือ

1. ครูช่าง ควรมีฝีมือระดับสูง และรอบรู้ในงานอาชีพของตนทุก ๆ ด้าน สามารถสาธิตทักษะและฝีมือของตน
2. จะต้องรู้จักจัด และบริหารโรงฝึกงาน
3. จะต้องรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา
4. มีความสามารถในการสร้างและใช้อุปกรณ์การสอน
5. สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน
6. สามารถประเมินความงอกงาม ความรู้ และความสามารถของนักเรียน
7. มีความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนวอาชีพ
8. เข้าใจพฤติกรรมและการพัฒนาการของเด็ก
9. ควรมีความรู้เกี่ยวกับข่าวปัญหา และความถนัดของเด็ก
10. รู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล
11. รู้หลักการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปว่า ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพที่ดีในสังคมไทยในปัจจุบันควรมีลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านส่วนตัว คือบุคลิกภาพต่าง ๆ ได้แก่ การปรับตัว การวางตัว และ การแต่งกายของครูเมื่อมองจุดนี้แล้วครูจะต้องเพียงพร้อมในเรื่องส่วนตัวไม่มีจุดด่างพร้อย มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2. ด้านการเรียนการสอน ครูจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ค้นคว้าวิธี แนวทางการสอนให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุด มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ทั้ง การสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย มีการพัฒนางานอยู่เป็นประจำ

3. ด้านชุมชน ครูจะต้องปรับตัวให้เข้ากับชุมชนให้ได้ รู้จักช่วยเหลือชุมชน มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับชุมชนได้

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานรวมทั้งผู้บริหารด้วย

จากที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ คือ การจัดสภาพการณ์ สถานการณ์หรือ การสอนอย่างมีจุดหมาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ อันจะเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย เจตคติ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และสามารถปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่การสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ผู้สอนจะต้องมีความรู้ ทักษะ และมีประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ จึงต้องประกอบด้วย วิชาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกิดเจตคติที่ดี การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพจะต้องมุ่งเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ข้อเท็จจริง และหลักการต่าง ๆ ที่มีความงอกงามทางปัญญา เจตคติ มีความสามารถในการใช้เครื่องมือที่ดีต่อการทำงาน การจัดการเรียนการสอนให้ประโยชน์นั้นต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับลำดับขั้นการเรียนรู้และความต้องการของผู้เรียน

การใช้สื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

กรมวิชาการ (2521 : 16) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สื่อการสอนยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความอยากรู้ต่อ ๆ ไปเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้อย่างดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ชม ภูมิภาค (2523 : 5) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสื่อการสอนไว้ว่า เป็นพาหะที่จะนำสารหรือความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เช่น ภาพยนตร์ เป็นสื่อการสอน เพราะเป็นตัวนำสารไปให้นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2524 : 64) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อการสอน คือ วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการสอนประกอบวัสดุ หมายถึง สิ่งสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น รูปภาพ แผนที่ต่าง ๆ อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ยังคงทนถาวร เช่น กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ต่าง ๆ ส่วนวิธีการสอนประกอบก็หมายถึง วิธีการใช้วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้และวิธีการสอนประกอบก็ยังหมายรวมไปถึงการทัศนศึกษาการทดลองต่าง ๆ ด้วย

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่ไม่ใช่ครูพูดปากเปล่าเพียงอย่างเดียว ที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจ สนุก ตื่นเต้นและทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

หลักสำคัญในการเลือกสื่อการสอน การที่ครูผู้สอนจะนำสื่อการสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ครูควรมีหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ อบรม สันภิบาล (2524 : 41) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสื่อการสอนดังนี้

1. ต้องเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก
2. ต้องตรงกับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและจุดมุ่งหมายของครูที่สอนบทเรียนนั้น ๆ
3. จะต้องถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง
4. อยู่ในสภาพดีและใช้การได้ดี
5. ต้องตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
6. ควรเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่พอจะหาได้ในราคาย่อมเยา ไม่แพงจนเกินไป
7. ในบทเรียนหนึ่ง ๆ ไม่ควรใช้สื่อการเรียนการสอนมากเกินไปควรใช้แต่เพียงเท่าที่จำเป็น

กรมวิชาการ (2528 : 18) ได้กำหนดแนวทางในการเลือกสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงสื่อการสอนที่จะนำไปใช้นั้นให้ข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง
2. คำนึงถึงคุณค่าการเรียนรู้
3. เหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. ตระหนักถึงผู้ใช้อยู่เสมอ เพราะผู้ใช้ควรได้ประโยชน์มากกว่า

5. ศึกษาคู่มือประกอบการสอนก่อน
6. สื่อการสอนนั้นช่วยสร้างปัญหา หรือแก้ปัญหา อย่างไรอย่างหนึ่งหรือไม่
7. สื่อการสอนที่นำมาใช้ส่งเสริมให้เกิดความคิด วิพากษ์วิจารณ์ และก่อให้เกิด

เกิดกิจกรรมร่วมกันในการเรียนการสอน

8. รู้จักวิธีการเก็บรักษาสื่อการสอนต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้ได้ นานที่สุด

จากแนวทางดังสรุปได้ว่า หลักสำคัญในการเลือกสื่อการสอนนั้น ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและการเสนอเนื้อหา
2. เหมาะสมกับชั้นและวัยของเด็ก
3. เร้าและดึงดูดความสนใจของเด็ก
4. ราคาถูก
5. คุ่มค่า ทั้งด้านเวลา และราคา

สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์ (2524 : 31) ได้จำแนกประเภทของสื่อการสอนสำหรับวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ดังนี้

1. การเยี่ยมชมโรงงาน
2. เทปบันทึกเสียง
3. ของจริงและของตัวอย่าง
4. หุ่นจำลอง
5. แผนภูมิแสดงกระบวนการทำงาน
6. แผ่นป้ายต่าง ๆ
7. วัสดุได้เปล่าและวัสดุราคาถูก ได้แก่ วัสดุจากท้องถิ่น วัสดุจาก

หนังสือเอกสาร

8. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา
9. ภาพยนตร์
10. फिल्मสตริป
11. สไลด์
12. เครื่องฉายข้ามศีรษะ

13. ภาพนิ่ง

14. เครื่องฉายภาพทึบแสง

อบรม สันภิบาล (2524 : 29) ได้แบ่งชนิดของสื่อการเรียนออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 3 ประเภทคือ

1. ประเภทวัสดุ (software) ได้แก่ กระดาน ชอล์ก แผ่นภาพ สมุดภาพ แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง फिल्मภาพยนตร์ फिल्मสไลด์ และอื่น ๆ
2. ประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนอุปกรณ์ (hardware) ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายสไลด์ และอื่น ๆ
3. ประเภทเทคนิคหรือวิธีการ (technique or method) ได้แก่ การ เล่นละคร การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ และอื่น ๆ

กรมวิชาการ (2520 : 18) ได้กำหนดสื่อการสอนการงาน และพื้นฐานอาชีพได้ดังนี้

การสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จะมุ่งเน้นการปฏิบัติหรือการลงมือกระทำจริงและการกระทำอยู่เป็นประจำ ฉะนั้นสื่อการสอนที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนของครูจึงได้แก่ หนังสือเรียนแต่ละรายวิชา คู่มือครู วัสดุ-อุปกรณ์ ทรัพยากรในท้องถิ่น หนังสืออ้างอิงหรือหนังสืออ่านประกอบ หรือนิตยสาร วารสารต่าง ๆ ประโยชน์ของสื่อการสอน การใช้สื่อการสอนทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้อย่างดีด้วยเหตุผล 6 ประการ คือ

1. สื่อการสอนจะเร้าความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียน เพราะธรรมชาติของมนุษย์ย่อมอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้ว ผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกเกิดความในใจมากมาย
2. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เพราะสื่อการสอนสามารถแปลงนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรม ทำให้ประหยัดเวลาของผู้สอนไปได้มาก
3. สื่อการสอนสามารถเอาชนะเวลา สถานที่ และระยะทางได้ กล่าวคือ สื่อการสอนสามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตหลายสิบปีแล้วกลับมาให้เราชมได้ ในปัจจุบันไม่ว่าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นในประเทศใด ห่างไกลจากประเทศไทยเพียงไรก็ไม่เป็นอุปสรรค เช่น การรบที่ยุโรปในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นต้น

4. สื่อการสอนสามารถย่อขนาดของวัตถุที่ใหญ่เกินกว่าจะนำของจริง ๆ มาประกอบการสอนได้ เช่น ครูจะสอนเรื่องช้างศึก ก็ไม่จำเป็นต้องไปหาช้างจริง ๆ มายืนหน้าชั้นเรียนให้เกิดความทลั้กทลือ ใช้ภาพช้างแทนของจริงได้ และสื่อการสอนยังสามารถขยายวัตถุซึ่งมีขนาดเล็กเกินกว่าจะนำของจริง ๆ มาประกอบการสอนได้ เช่น พยาธิปากขอ เป็นต้น เพียงใช้ภาพโปรสเตอร์ก็มองเห็นหน้าพยาธิปากของชัดเจนแล้ว

5. สื่อการสอนทำให้นักเรียนจดจำสิ่งที่ควรจำไว้นานแสนนาน ลองสังเกตจากตัวท่านเองก็ได้ ภาพยนตร์บางเรื่องที่ท่านประทับใจท่านจะจดจำได้นานแสนนานเล่าสู่กันฟังจนแล้วจนเล่า

6. สื่อการสอนจะมีส่วนเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนยิ่งขึ้น นักเรียนแต่ละคนจะมีประสบการณ์หรือพื้นเพเดิมแตกต่างกันอยู่แล้ว การได้พบเห็นสื่อการสอนที่น่าสนใจใหม่ ๆ จะเสริมความคิดเดิมให้เกิดเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี หลักสำคัญในการเลือกสื่อการสอนนั้น ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ คือความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น เหมาะสมกับผู้เรียนเร้าความสนใจและประหยัด

กล่าวโดยสรุปแล้ว สื่อการสอนที่เหมาะสมที่จะใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในปัจจุบันแต่ละวิชา มีเนื้อหามากแต่เวลาที่ใช้ในการสอนมีจำกัด จึงจำเป็นต้องใช้สื่อการสอน และอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และสอดคล้องกับบรรยากาศในห้องเรียน การใช้สื่อการสอนนั้นเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากช่วยส่งเสริมเจตคติในการเรียน เพราะนักเรียนสามารถมองเห็นและเข้าใจถึงลักษณะของชิ้นงานได้ถูกต้องหลักสำคัญในการเลือกสื่อการสอนนั้นต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายสามารถหาได้ในท้องถิ่นเหมาะสมกับผู้เรียน ความสนใจและประหยัด

บรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

บรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนมีส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ให้เกิดแก่ผู้เรียนได้ ดังนั้นการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต้องใช้อาคารสถานที่ที่เหมาะสมกับกลุ่มวิชาการงานและอาชีพที่สอน มีโรงฝึกงานที่ดีถูกสุขลักษณะ ตลอดจนการจัดให้มีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลากหลายคือ

สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์ (2525 : 174) ได้ให้ความหมายของคำว่า โรงฝึกงาน คือ สถานที่ที่ให้ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีกิจนิสัยที่ดี ในการปฏิบัติงานหน้าที่ของครูผู้สอนที่สำคัญ คือ การจัดโรงฝึกงานให้มีความพร้อมที่ ผู้เรียนจะเข้าไปใช้ได้ทันที และต้องพยายามสร้างความเข้าใจร่วมกันในตัวผู้เรียนว่าโรงฝึกงานนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติที่ผู้เรียนจะต้องออกไปพบในชีวิตจริง ๆ ของการทำงาน ความรับผิดชอบส่วนตัวและต่อส่วนรวมจึงควรได้รับการฝึกและเน้นเป็นพิเศษ มิใช่มุ่งฝึกเพื่อให้มีผลงานที่งดงามเท่านั้น

กล่าวโดยสรุปการเรียนการสอนวิชาอาชีพจะประกอบด้วย กิจกรรมหลาย ๆ อย่างในขณะเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอนได้เสริมสร้างการเรียนรู้และเกิดความพึงพอใจของผู้เรียนที่อยากเข้าไปเรียนศึกษาหาความรู้ ซึ่งนักการศึกษาท่านยังให้แนวทางในการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดีเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนวิชาอาชีพไว้ดังนี้คือ

สุวัฒน์ วรานุสาสน์ (ม.ป.ป. : 4) ได้สรุปว่า โรงฝึกงานที่ใช้กันโดยทั่วไป แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

1. โรงฝึกงานรวม (comprehensive general unit ship) เป็นการจัดการโรงฝึกงานกันหลายช่าง หรือหลายงานเข้าด้วยกัน เช่น งานไม้ งานโลหะ งานไฟฟ้า งานเครื่องปั้นดินเผา งานศิลปหัตถกรรม งานเครื่องยนต์ งานเขียนแบบ งานพิมพ์ เข้าอยู่ในโรงฝึกงานเดียวกัน เครื่องมือบางอย่างใช้ร่วมกัน การจัดโรงฝึกงานแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้งานหลาย ๆ ช่าง ได้ศึกษาและเข้าใจธรรมชาติลักษณะวิชาของงานช่างต่าง ๆ เป็นการสำรวจความถนัดความสนใจของผู้เรียนเหมาะสมสำหรับวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพราะเป็นโรงฝึกงานที่รวบรวมงานหลายด้านเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้และทำงานหลายแขนงวิชาในเวลาเดียวกัน

2. โรงฝึกงานเฉพาะอย่าง (unit shop) เป็นการจัดโรงฝึกงานที่มีลักษณะการทำงานเฉพาะงานแขนงใดแขนงหนึ่ง เช่น โรงฝึกงานโลหะแผ่น โรงฝึกงานเชื่อม โรงฝึกงานกลึง โรงฝึกงานหล่อโลหะ โรงฝึกงานเครื่องปั้นดินเผา โรงฝึกงานช่างไม้ โรงฝึกงานช่างหนัง โรงฝึกงานช่างแกะสลัก โรงฝึกงานช่างไฟฟ้ารถยนต์ โรงฝึกงานช่างเครื่องยนต์ โรงฝึกงานช่างสีรถยนต์ โรงฝึกงานช่างเครื่องทำความเย็น ฯลฯ จาก

ลักษณะดังกล่าว ลักษณะสำคัญของโรงฝึกงานเฉพาะอย่างควรมีสภาพที่ช่วยให้ปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง เนื้อหาวิชาเน้นทางด้านทฤษฎี การทดสอบและการปฏิบัติจริง มีการจัดลำดับขั้นของการทำงานที่เหมาะสม ได้ผลดีและการปฏิบัติงานของผู้เรียนต้องอยู่ในระดับมาตรฐาน

3. โรงฝึกงานสาขาวิชาช่างเดียว (general unit shop) เป็นการจัดโรงฝึกงานตามลักษณะเนื้อหาวิชาที่มีความสัมพันธ์กันรวมเข้าไว้ด้วยกัน เช่น โรงฝึกงานโลหะจะประกอบด้วยงานโลหะแผ่น งานเชื่อม งานหล่อ งานกลึง งานไส งานเจียรนัย งานกัดเฟือง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับโลหะมารวมกันอยู่ในโรงฝึกงานเดียวกันหรือโรงฝึกงานช่างยนต์จะประกอบด้วย งานเครื่องยนต์ งานไฟฟ้าในรถยนต์ งานถ่วงล้อ งานซ่อมทั่วไป งานซ่อมหม้อน้ำรถยนต์และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับงานช่างยนต์รวมอยู่ในโรงฝึกงานเดียวกัน การจัดโรงฝึกงานแบบนี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ประสบการณ์ในงานแขนงต่าง ๆ ของสายงานเดียวกัน นิยมจัดในโรงเรียนมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

อาจกล่าวได้ว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความรู้สึกต่อสภาพอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่มีส่วนทำให้การเรียนการสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีประสิทธิภาพอย่างมาก เพราะทั้งครูและนักเรียนได้ใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุด ผลงานและสิ่งประดิษฐ์ทั้งหลายจะถูกผลิตขึ้นสามารถดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็ว และส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

จากเอกสารที่ได้อ้างอิงไปแล้วนั้น อาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรด้านครูผู้สอนด้านกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนล้วนแต่เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพสำหรับครูผู้สอนนั้น ถ้ามีความรู้ดีมีความสามารถในการสอนดีก็จะมีผลทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนวิชานั้น ในด้านกลุ่มวิชาการงานและอาชีพก็มีส่วนสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะถ้านักเรียนมองเห็นชัดเจนว่าวิชาเหล่านี้เมื่อเรียนแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอะไรบ้าง ก็จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนเพราะเห็นคุณค่าที่จะได้รับในอนาคต

ตัวแปรด้านสื่อการเรียนการสอนนั้นก็มีความหมายที่สำคัญต่อการกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความรู้สึกอยากเรียนรู้มีความรู้ดีกว่าเรียนแล้วเข้าใจดี ยังอาจจะเกิดความสนุกสนานอีกด้วย และตัวแปรด้านสุดท้ายมีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนดีขึ้นก็คือบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ เมื่อใดก็ตามที่นักเรียนรู้สึกว่าการ สถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมดี นักเรียนจะรู้สึกอยากเรียน สนใจบทเรียน ตั้งใจเรียนและมักจะเรียนได้ดี

กล่าวโดยสรุปตัวแปรทั้งสี่ด้านคือ ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ สื่อการเรียนการสอนและบรรยากาศในการเรียนการสอน ซึ่งน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ เพราะเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าตัวแปรแต่ละตัวนั้นมีอิทธิพลอย่างไรบ้าง

เจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2522 : 328) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่ง สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (2519 : 14) ก็ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่า เจตคติเป็นความคิดเห็น ท่าที ความรู้สึก เอนเอียงทาง จิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ภายหลังจากที่ให้บุคคลมีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น พฤติกรรมเช่นนี้ไม่อาจสามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสังเกตและวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงให้เห็นได้ในลักษณะความเชื่อ ท่าทางความคิดเห็น

พัชนี วรกวิน (2522 : 60) กล่าวว่า เจตคติ คือ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ หรือแนวโน้มที่พร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งแวดล้อมในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ โรคิช (Rokeach. 1970:112) ที่กล่าวว่า เจตคติเป็นการผสมผสานหรือจัดระเบียบความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคล ในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522 : 125) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก และท่าทีของคนเราที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นความรู้สึกในทางชอบ ไม่ชอบ และมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามความรู้สึกดังกล่าว

สุรางค์ จันทรเอม (2524 : 40) กล่าวว่า เจตคติ คือ สภาพจิตใจของบุคคลแต่ละคนที่เกิดจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้อันมีอิทธิพลต่อความคิดเห็น และพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 172) ก็ได้กล่าวว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ และประสบการณ์ และแสดงสภาวะของร่างกาย และจิตใจ ที่แสดงความพร้อมที่จะเข้าหา เมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า เจตคติที่ดีหรือ ทศคติทางบวก

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531 : 193) ได้ให้ความหมายของเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็น ตัวกระตุ้นทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้น ๆ ไปในการสนับสนุน หรือคัดค้านก็ได้ หรือแสดงความพร้อม ที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า เจตคติที่ไม่ดีหรือเจตคติทางลบ

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 2) ได้อธิบายความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก ความอยาก ความกลัว ความเชื่อมั่น ความลำเอียง หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา

2. เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี หรือต่อต้านสภาพแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด

3. เจตคติ หมายถึง การเตรียมตัวหรือความพร้อมในการที่จะตอบสนอง

จากความหมายเจตคติดังกล่าว สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความเชื่อ และแนวโน้มพฤติกรรมหรือท่าทีที่จะตอบสนองต่อประสบการณ์ หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในแง่ดี และในแง่ไม่ดี ในแง่ดี ได้แก่ การเห็นคุณค่าและประโยชน์ความรู้สึกพอใจ ความต้องการ ความตั้งใจที่จะกระทำต่อสิ่งนั้น หรือต่อประสบการณ์นั้น ในแง่ไม่ดี ได้แก่ การไม่เห็นถึงคุณค่า ความรู้สึกไม่พอใจ ความรู้สึกไม่ต้องการอยากหลีกเลี่ยงจากสิ่งนั้น ๆ ”

ลักษณะและองค์ประกอบของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ไพบูลย์ อินทวิชา (2517 : 17) ได้สรุปลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติ เกิดจากการเรียนรู้หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลไม่ได้ติดตัวมาแต่เกิด

2. เจตคติ เป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อแนวความคิด และการกระทำของบุคคล เพราะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางให้ทราบล่วงหน้าว่า บุคคลประสงค์สิ่งใดแล้วบุคคลนั้นมีท่าทีต่อสิ่งนั้นลักษณะใด

3. แม้ว่าเจตคติเป็นสภาวะทางจิตใจที่มีความมั่นคงพอสมควร แต่ก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ และการเรียนรู้

ประภาพีญ สุวรรณ (2525 : 63) กล่าวว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) เป็นความคิด ความเชื่อต่อสิ่งหรือประสบการณ์ต่าง ๆ

2. องค์ประกอบด้านท่าทีและความรู้สึก (affective component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึก อารมณ์ ว่ามีความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านปฏิบัติ (behavioral component) เป็นองค์ประกอบ ในการประพฤติปฏิบัติ เป็นการแสดงออกที่เห็นได้ชัด เช่น ชมเชยหรือกระทำ "

การแสดงออกทางเจตคติโดยอาศัยพฤติกรรมนี้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การแสดงออกมาในทางพึงพอใจ ชอบ ถ้าคนมีเจตคติแบบนี้ต่อสิ่งหนึ่ง สิ่งใดจะทำให้คนอยากปฏิบัติ อยากได้ อยากเข้าใกล้ สิ่งนั้น เรียกว่า เจตคติเชิงนิมาน (positive)

2. แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ถ้าคนมีเจตคติแบบนี้ต่อสิ่งเร้า อย่างไม่อย่างใด ก็จะทำให้คนเบื่อหน่าย ซิงซัง อยากหนีให้ห่างจากสิ่งนั้นเรียกว่า เจตคตินิเสธ (negative) "

ธีระพร อุวรรณโณ (2533:452, 457-459) กล่าวว่า เจตคตินี้มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. เจตคติที่หมายได้แก่ สิ่งของ คน สถานที่ แนวความคิด สถานการณ์
2. มีการระบุแง่ดี - ไม่ดี
3. มีลักษณะค่อนข้างยั่งยืนคงทน

4. เป็นความพร้อมในการที่จะกระทำหรือตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๖

ความหมายของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

เฉลิมพล ศรีหงษ์ และ เสถียร เหลืองอร่าม (2521 : 10) สรุปว่า เจตคติมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความคิด อารมณ์ และเหตุผล ความเชื่อถือ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้เหตุผลของบุคคลในการจำแนกแยกแยะความแตกต่าง ตลอดจนผลต่อเนื่อง ผลได้ผลเสีย ถ้าพิจารณาอย่างลึกซึ้งก็คือการที่บุคคลสามารถนำเอาคุณค่าของสังคมที่ได้รับการสั่งสอน และถ่ายทอดเข้าไปใช้ในการวิเคราะห์พิจารณาประกอบเหตุผลของการที่ตนจะประเมิน หรือพิจารณาในส่วนที่มีลักษณะปลอดจากอารมณ์แต่เป็นเรื่องเหตุผลอันสืบเนื่องมาจากความเชื่อของบุคคล

2. องค์ประกอบทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึก หรืออารมณ์เกี่ยวกับความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ รักเกลียดกลัว เป็นต้น ซึ่งจะแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง เมื่อคิดหรือพูดสิ่งนั้น

จารุลักษณ์ พิมพรหมราช (2528 : 8) กล่าวว่า เจตคติทางการเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน โดยเฉพาะความรู้สึกที่มีต่อครู และการยอมรับคุณค่าของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิชชุตา เตียวกุล (2529:14) ที่กล่าวว่า เจตคติทางการเรียน หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อครู ต่อการศึกษา ทั้งทางด้าน การเรียนและการสอนครอบคลุมเนื้อหา 2 ประการ คือ การยอมรับตัวครู และการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา ซึ่งวัดได้โดยแบบสำรวจเจตคติทางการเรียน ๙

ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์ (2537 : 31) ได้ให้ความหมายของเจตคติต่อการเรียนว่า หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกอันเนื่องของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ในเรื่องการเรียนเกี่ยวกับตัวครู การศึกษา และเพื่อน และแสดงออกในรูปพฤติกรรม 2 ลักษณะคือ

1. ทักษะที่ดีต่อการเรียนหรือเจตคติทางบวก (positive attitude) นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะความพอใจในการเรียน สนใจการเรียนมีความรู้สึกว่า ครูเป็นบุคคลที่น่าเคารพ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าเพื่อนให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียน

2. ทักษะที่ไม่ดีต่อการเรียนหรือเจตคติทางลบ (negative attitude) นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะไม่พอใจ ไม่ชอบการเรียน ไม่ชอบเพื่อน ทำให้เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ขาดเรียนบ่อย ๆ

สุดท้าย มุขยวงศา (2533:7) ได้อธิบายเจตคติในการเรียนว่า เป็นสภาพทางอารมณ์ ความรู้ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อครู โรงเรียน และระบบการศึกษา เกิดขึ้นจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ ซึ่งอาจแสดงออกได้ 2 ด้าน คือ

1. เจตคติในทางที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ สนใจมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับความสามารถ และวิธีการสอนของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา

2. เจตคติในทางที่ไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบครู ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา

ทัศนีย์ เลิศเจริญ (2538 : 29) สรุปความหมายของเจตคติต่อการเรียนว่า หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของนักเรียนที่มีต่อประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนไม่ว่าจะเป็นครู เพื่อน วิชาเรียน สภาพที่เอื้อต่อการเรียนที่โรงเรียน และที่บ้าน ซึ่งส่งผลให้แสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ

1. เจตคติที่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย สนใจมาเรียนสม่ำเสมอ ยอมรับความสามารถ และพฤติกรรมของครู เห็นคุณค่าของการศึกษา

2. เจตคติไม่ดีต่อการเรียน นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะของการติ ไม่เห็นด้วย ไม่สนใจ ขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่ชอบ และไม่ยอมรับความสามารถ และพฤติกรรมของครู ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา

จากความหมายของเจตคติ ลักษณะองค์ประกอบของเจตคติ และความหมายของเจตคติในการเรียนที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปความหมายของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และท่าทีที่กระทำ หรือแนวโน้มพฤติกรรมที่แสดงต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ทั้งในด้านเนื้อหาวิชา ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการสอน และบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพทั้งในแง่บวกและในแง่ลบ ได้แก่ การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของ

การเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ความรู้สึกพอใจ ความต้องการ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนวิชาอาชีพ ในแง่ลบ ได้แก่ การไม่เห็นถึงคุณค่าหรือประโยชน์ของการเรียน ความรู้สึกไม่พอใจ ไม่ต้องการ อยากหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

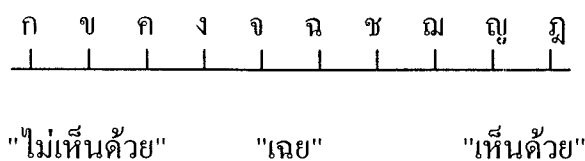
มาตรวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

มาตรวัดเจตคติเป็นสิ่งสำคัญในการใช้วัดเจตคติของบุคคลในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้ศึกษาและกำหนดมาตรวัดเจตคติไว้หลายแบบดังนี้

ไพบูลย์ อินทวิชา (2517 : 72) ได้กล่าวถึง การวัดเจตคติว่า มาตรวัดเจตคติที่รู้จักกันแพร่หลาย มี 4 แบบคือ

1. มาตรที่มีช่วงเท่า ๆ กัน (equal - appearing intervals scales) วิธีการนี้สร้างขึ้นโดย เฮอร์สโตน (Thurstone) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นแรกจะต้องสร้างข้อความหรือประโยค (statement of items) ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เราต้องการจะวัด (สิ่งของ บุคคล สถานการณ์) ซึ่งข้อความเหล่านี้ อาจจะได้มาจากข้อมูลจากการทำโครงการทดลอง หรือจากบทความการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือจากแหล่งอื่นซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้อความเหล่านั้นจะแทนความรู้สึกที่มีต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ที่เราต้องการจะวัดเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้น เมื่อได้ข้อความมากที่สุดเท่าที่จะมากได้แล้ว กลุ่มบุคคลที่ต้องการคือ กลุ่มบุคคลที่จะเป็นผู้พิจารณา หรือตุลาการ หรือผู้ตัดสินในการที่จะให้ความคิดเห็นต่อข้อความที่สร้างขึ้นมา แล้วนำข้อความเหล่านี้แยกพิมพ์ไว้ในบัตรประกอบด้วยข้อความ นอกจากบัตรซึ่งบรรจุข้อความต่าง ๆ แล้ว ผู้ตัดสินยังได้รับเพิ่มอีก 11 เพิ่ม ซึ่งมีบัตร ก ถึง ญ เพิ่มเหล่านี้เรียงลำดับจาก ญ ถึง ก เพิ่ม “ก” หมายถึง ความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยอย่างมากที่สุดต่อข้อความที่มีต่อสิ่งที่ต้องการจะวัด ลำดับของความรู้สึกนี้จะลดน้อยลงจากความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ตามลำดับจนถึงความรู้สึกเฉย ๆ หรือไม่แน่ใจ ซึ่งแทนโดยเพิ่มอักษร “จ” ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ต้องการจะวัดจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (favourable feeling) จนถึงบัตร อักษร “ฎ” ซึ่งแทนความรู้สึกเห็นด้วยมากที่สุด หรือความชอบมากที่สุด (the most favourable feeling) โปรดดูแผนภูมิ เพื่อจะได้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น



ภาพประกอบ 2 แสดงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งเรียงลำดับจากน้อยที่สุดไปมากที่สุด

การสร้างแฟ้ม ก ถึง ฎ เกิดจากข้อสรุปที่ว่า บุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่บ่งถึง ความมากหรือน้อย (degree) ที่แตกต่างกัน และสามารถจะนำลำดับความมากน้อยนี้มาเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก และเชื่อว่าความรู้สึกนี้ มีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน (continous) ผู้ตัดสินที่ได้รับบัตรเหล่านี้จะต้องพิจารณา "ลำดับความมากน้อย" ของความชอบหรือไม่ชอบ ความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ความพอใจหรือไม่พอใจ (favourableness และ unfavourableness) ของแต่ละข้อความในบัตรที่ได้รับ โดยนำไปรวมกลุ่มในแฟ้ม ก ถึง ฎ 11 แฟ้ม ดังกล่าว จากการศึกษาของ เซอร์สโตน (Thurstone) และ เชฟ (Chave) ซึ่งศึกษาเจตคติที่มีต่อวัด (church) ใช้ผู้ตัดสินจำนวน 300 คน พิจารณา "ลำดับความมากน้อย" ของข้อความต่าง ๆ 130 ข้อความ โดยใช้เวลายเรียงลำดับข้อความเหล่านี้ประมาณ 45 นาที

จากการศึกษาดังกล่าว พบว่า การใช้จำนวนผู้ตัดสินไม่เท่ากันถึงแม้จะน้อย ทำให้ค่าของคะแนนจากสเกลเป็นที่เชื่อถือได้ เอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1977 : 56) กล่าวว่า ถ้าจะลดจำนวนตัดสินจาก 300 ไปเป็น 50 คน ก็จะลดกำลังและเวลาที่ใช้ในการคัดเลือกข้อความบรรจุลงในสเกลและขณะเดียวกันก็จะได้ค่าคะแนนของสเกลที่เชื่อถือได้

ขั้นต่อไป ก็คือ นำข้อมูลที่ได้จากผู้ตัดสินเรียงลำดับของข้อความต่าง ๆ โดยใช้แฟ้ม ก ถึง ฎ มาคำนวณหาค่า เอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) การคัดเลือกข้อความทำได้โดยพิจารณา ค่า เอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) โดยให้เหลือจำนวนข้อความที่เหมาะสมประมาณ 20-22 ข้อความ เมื่อคัดเลือกข้อความได้ครบแล้ว ก็บรรจุข้อความ เหล่านี้ลงในสเกลแล้วให้กลุ่มประชากรที่เราจะศึกษาตอบความรู้สึกของเขามีต่อข้อความต่าง ๆ โดยให้เลือกตอบว่า

1. เห็นด้วย หรือ
2. ไม่เห็นด้วย

ค่าคะแนนของเจตคติ (attitude Scores) คำนวณโดยใช้ค่าตัวกลาง เลขคณิต (arithmetic mean) หรือ ค่าคะแนนตรงกึ่งกลาง (mean) ของค่าเอส (S Value) ของข้อความที่ผู้ตอบเฉพาะ เห็นด้วย ค่าที่คำนวณออกมาได้จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า เจตคติของเขาที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น มีความรู้สึกทำที่ต่อสิ่งนั้นอย่างไร โดยใช้ค่าสเกล จาก ก ถึง ฎ เป็นเกณฑ์

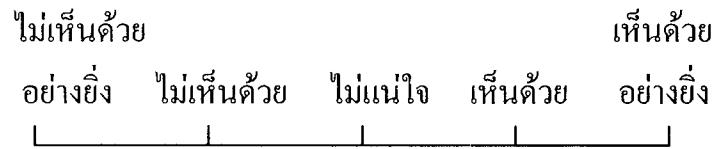
โดยทั่วไปแล้ว การใช้สเกลวัดเจตคติแบบเทอร์สโตน (Thurstone) นี้ จะนิยมสร้างแบบทดสอบเป็น 2 ชุด โดยคัดเลือกจาก ค่าคะแนน ค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) เช่นเดียวกับชุดแรก ซึ่งจะได้ข้อความประมาณ 20 - 22 ข้อความ ในการสำรวจเจตคติของกลุ่มประชากรที่ต้องการจะสำรวจก็ใช้แบบสอบถามทั้ง 2 แบบพร้อมกันนี้ ผู้วิจัยสามารถหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากทั้งสองฉบับ

การแปลความหมายของคะแนน (interpretation of score) แบบสอบถามโดยใช้หลักเกณฑ์ของเทอร์สโตน (Thurstone's equal appearing interval scale) นี้ ค่าคะแนนเจตคติออกมาจะบอกได้ว่า บุคคลนั้นหรือกลุ่มบุคคลมีเจตคติไปในทางที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือเป็นกลาง เพราะเราถือว่าข้อความ (statement) ที่เราเลือกมานั้นอยู่กระจายกันในสเกลตั้งแต่ ก ถึง ฎ และสเกล ก ถึง ฎ นี้สร้างจากสมมติฐานที่ว่าข้อความที่เลือกมาทั้งหมดแสดงถึงความคิดเห็นทางด้านจิตใจ หรือความรู้สึกที่ต่อเนื่องกัน (psychological continual)

2. วิธีประเมินค่าแบบรวม (dummated rating หรือ Likert method) วิธีการนี้สร้างขึ้นโดย ลิเคิร์ต (Likert) เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด เพราะการสร้างง่าย รวดเร็ว และมีความเที่ยงสูง วิธีการของลิเคิร์ตนี้อาศัยหลักแนวความคิดการวัดผลการทดสอบ คือถือว่าเจตคติทั้งหลาย มีแนวการแจกแจงอยู่ในลักษณะเป็นโค้งปกติ และใช้หน่วยความเบี่ยงเบน มาตรฐานเป็นเกณฑ์วัด ต่อมาลิเคิร์ต พบว่า ค่าของหน่วยวัด ใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์นั้น เมื่อเทียบกับคะแนนที่จัดอันดับของการ ตอบสนอง (1, 2, 3, 4, 5) นั้นมีค่าสหสัมพันธ์กันสูง (.99) สามารถที่จะใช้แทนกันได้

ฉะนั้นมาตรวัดเจตคติของ ลิเคิร์ต ประกอบด้วย ข้อความเห็นหลายข้อ และแต่ละข้อมีคุณค่าเจตคติตามสเกล ตามระดับของความต่อเนื่องจาก ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง

(strongly disagree)ไม่เห็นด้วย (disagree) ไม่เห็นด้วย (uncertain) ไม่แน่ใจ (Agree) เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง (strongly agree)



ภาพประกอบ 3 แสดงมาตรวัดเจตคติของลิเคอร์ท์ (Likert)

การสร้างมาตรวัดเจตคติตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert) มีขั้นตอน การสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 พิจารณาว่าเราจะวัดเจตคติของใครที่มีต่ออะไรและให้ความหมายของเจตคติและสิ่งที่จะวัดให้แน่นอน แล้วสร้างข้อความ (statement หรือ item) ในแต่ละหัวข้อนั้น โดยให้คลุมเครือ และให้พิจารณาว่าข้อความเหล่านั้นเป็นข้อความที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความเชื่อของผู้ตอบ จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นควรมีประมาณ 30 ข้อ ขึ้นไป และควรมีคำถามประเภทนิมาน (favourable statement) และประเภทนิเสธ (unfavourable statement) เท่า ๆ กัน

ขั้นที่ 2 เมื่อสร้างข้อความได้แล้ว ก็กำหนดค่าระดับเจตคติว่า ควรมีตั้งแต่เท่าใดถึงเท่าใด เช่น กำหนดเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

ข้อความประเภทนินมาน	ข้อความประเภทนินเสธ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
แน่ใจ	ไม่แน่ใจ
ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อกำหนดระดับค่าเจตคติแล้วกำหนดคะแนนในแต่ละระดับของค่าเจตคติเป็นเท่าใด

ข้อความเชิงนิมิตาน จะได้คะแนนที่สูงที่สุด "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" และ ระดับคะแนนต่ำสุด "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

ข้อความประเภทนินมิตาน (favourable statement)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ได้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 1 คะแนน

ข้อความประเภทนินเสฐ ได้คะแนนสูงสุดที่ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

ข้อความประเภทนินเสฐ (unfavourable statement)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 1 คะแนน

เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน

ไม่แน่ใจ ได้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน

ขั้นที่ 3 นำข้อความที่สร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีพื้นฐานคล้าย ๆ กัน กับกลุ่มที่ 1 ที่จะศึกษาเพื่อเป็นการปรับปรุงข้อความและคัดเลือกข้อความ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อความ (item analysis) อาจจะใช้กลุ่มตัวอย่างทดลองทำแบบวัดนี้ประมาณ 80-100 คน เหตุผลที่ต้องทำวิเคราะห์ข้อความ ก็เพื่อจะเลือกเองเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างกันของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าข้อความเหล่านี้สามารถจะวัดความรู้ที่แตกต่างกันได้ แบบวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert) นี้ จำนวนข้อความควรมีประมาณ 20 - 25 ข้อความ สำหรับบรรจุลงในสเกล จากนั้นก็นำแบบวัดเจตคติทั้งฉบับไปใช้กับกลุ่มที่จะศึกษา เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (split - half method) โดยทั่วไปแล้วจะได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของมาตรวัดแบบนี้สูงกว่า .85

3. มาตรการของกัทท์แมน (scalogram analysis) การวัดเจตคติโดยใช้วิธีวิเคราะห์สคาโลแกรมนี้แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดกับวิธีวัดเจตคติของเธอร์สโตน และของ ลิกิรท์ อาจกล่าวได้ว่าการวิเคราะห์สคาโลแกรม เป็นวิธีการที่อธิบายถึงขบวนการในการประเมินผลกลุ่มของข้อความหนึ่ง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อจำกัด หรือครบถ้วนตามลักษณะที่ถูกต้องในการสร้างสเกล โดยวิธีของ กัทท์แมน (Guttman) เขาเชื่อว่าในสเกลสำหรับวัดเจตคตินั้นควรเลือกข้อความจำนวนเล็กน้อยใส่ลงไป โดยเลือกจากข้อความหลาย ๆ ข้อความซึ่งเป็นตัวแทนของเรื่องนั้นทั้งหมด กัทท์แมน แนะนำการเลือกข้อความ 4 - 6 (อย่างมากที่สี่ 10 - 12) ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

วิธีวิเคราะห์สเกลแบบนี้ กัทท์แมน สร้างขึ้นโดยใช้ชื่อว่า เทคนิคคอนเนล (Conel Technique) ขั้นแรก ต้องสร้างข้อความต่าง ๆ หลาย ๆ ข้อความ เพื่อที่จะบรรจุลงในสเกลสำหรับวัดเจตคติ การสร้างข้อความก็ใช้หลักเกณฑ์ในการเขียนข้อความเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ของ เธอร์สโตน (Thurstone) ซึ่งกล่าวมาแล้ว การตอบคำถามให้มีข้อเลือก 2 ข้อ คือ "เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วย" การให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อความที่เห็นด้วย และ 0 คะแนน สำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วย เมื่อสร้างข้อความเสร็จก็ใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุด 100 คน แล้วนำมารวมคะแนนของแต่ละคน หลังจากนั้นเรียงคะแนนตามลำดับของแต่ละคนจากมากไปหาน้อย ขั้นต่อไปก็ใช้วิธีประมาณค่า สเกล อะบิลิตี้ (Ability) ของกลุ่มข้อความเหล่านี้ โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายแบบ (reproducibility) "R" ค่าของ "R" จะต้อง ไม่ต่ำกว่า .9 ถ้าค่า "R" น้อยกว่า .9 แสดงว่า สเกลนั้นไม่มีความเชื่อถือได้

4. มาตรการที่หาความแตกต่างของความหมาย (semantic differential) เป็นการศึกษากับความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ ผู้ที่คิดการวัดเจตคติแบบนี้ คือ ออสกู๊ด (Good, 1957 : 65) และผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นการศึกษาถึงความหมายของสิ่งของต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่ต้องการศึกษาทั่วไป สเกลแบบนี้จะประกอบด้วยข้อให้เลือก 7 ข้อ หรือระดับความมากน้อย จากด้านหนึ่ง ไปสู่อีกด้านหนึ่ง รวมทั้งหมด 7 ลำดับ

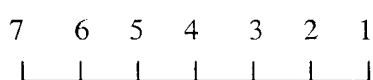
การสร้างและการใช้มาตรวัดเจตคติแบบความแตกต่างของความหมาย

1. เลือกแนวความคิด (concept) ซึ่งจะทำหน้าที่คล้าย ๆ เป็นสิ่งเร้าที่จะเร้าให้ผู้ตอบประเมินค่าของสเกลนั้น แนวความคิดนั้นควรจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ หลายด้านที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนประกอบของสิ่งของที่เราต้องการศึกษา

2. การสร้างสเกล โดยเลือกคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสิ่งที่เราจะศึกษา

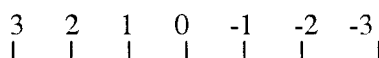
3. นำคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามไปบรรจุลงในสเกลแบบ 5 หรือ 7 ส่วน การเรียงลำดับคำคุณศัพท์นั้นให้คละกันเพื่อป้องกันการตอบโดยมีอคติหรือตอบโดยไม่คิด

การวิเคราะห์ข้อมูล การให้คะแนนขึ้นอยู่กับจำนวนช่องที่ผู้ตอบประเมินค่า ในกรณีที่มีจำนวน 7 ช่อง การให้คะแนนอาจจะให้คะแนนจาก 1-7 โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคุณศัพท์ทางบวก (positive) และคะแนนน้อยไว้ทางคำคุณศัพท์เป็นด้านลบ (negative) อีกวิธีหนึ่งอาจจะให้โดยใช้ช่องกลาง มีค่าเท่ากับศูนย์ คะแนนถัดจากศูนย์จะเป็น +1, +2, +3 และ -1, -2, -3 ตามลำดับดังตัวอย่าง



ดี เลว

หรือ



ดี เลว

ภาพประกอบ 4 แสดงการให้คะแนนทางด้านบวก (positive) และทางด้านลบ (negative)

การให้คะแนนทั้ง 2 แบบนี้ ไม่มีความแตกต่างกันในทางคำนวณทางสถิติ ถ้าผู้ตอบทำเครื่องหมายลงในช่องใดก็ให้คะแนนตามช่องนั้น ตามตัวเลขที่กำกับไว้แต่ละสเกล แล้วนำคะแนนของสเกลทั้งหมดมารวมกัน จะเป็นคะแนนรวมของหนึ่งคนในหนึ่งแนวความคิดซึ่งในการรวมคะแนนนี้จะรวมคะแนนของสเกลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (mean) จะสามารถเปรียบเทียบความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ระเบียบวิธีวัดเจตคติของลิเคอร์ท์ (Likert) ด้วยเหตุผลที่ว่าแบบของลิเคอร์ท์นั้น เป็นแบบที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป และในการให้น้ำหนักของ คะแนน 5 ระดับนั้น ช่วยทำให้สามารถหาระดับเจตคติของกลุ่มตัวอย่างได้ สะดวกกว่าแบบอื่น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ คำว่า “แรงจูงใจ” มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า *Movere* (Kidd. 1973 : 101) ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “to move” อันมีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือชักจูงให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ” (To Move a Person to a Course of Action) แรงจูงใจจึงมีอิทธิพลมากในการเรียนรู้” พาโลฟ (Povlow) ธอร์นไดค์ (Thorndike) และ วัตสัน (Wastan)

เชียรศรี วิวิธศิริ (2527 : 25) แรงจูงใจ หมายถึง พลังที่ทำให้เกิดพฤติกรรม และควบคุมแนวทางของพฤติกรรมหรือสิ่งกระตุ้นอินทรีย์ หรือชี้ทางอินทรีย์กระทำพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย

จรูญ โกมลบุญ (2528 : 27) แรงจูงใจ หมายถึง เป็นภาวะการณ์ที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นและชี้แนะแนวทางให้อินทรีย์มีการตอบสนองไปสู่เป้าหมายหรือเป็นเครื่องล่อใจ ซึ่งเป็นความต้องการเฉพาะอย่างที่ทำให้ความพึงพอใจแก่บุคคล

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528 : 227) แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นหรือล่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นด้วยสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แรงจูงใจประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ

1. แรงจูงใจ (motive) ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทักษะคุณลักษณะนิสัย ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดภายในร่างกาย
2. สิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อ (incentive) ได้แก่ สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอก ร่างกาย ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรม การจูงใจจะมีพลังมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับส่วนสำคัญทั้งสองส่วนนี้

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจในการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิฐานะของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ลักษณะและประเภทของแรงจูงใจ

ลักษณะและประเภทของแรงจูงใจ ได้มีนักวิชาการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้แบ่งลักษณะและประเภทของแรงจูงใจไว้ดังนี้

ถวิล เกื้อกูลยั้งศ์ (2518 : 18 19) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. แรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการหรือการแสดงพฤติกรรมบางอย่างตามความชอบของตัวเอง เพราะฉะนั้นบุคคลใดก็ตามที่มีแรงจูงใจภายใน ย่อมจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยความพอใจ และยินดี นักจิตวิทยาเชื่อว่า แรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก

2. แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่วไป นักจิตวิทยาเชื่อว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกเกือบทั้งสิ้น

ปฐม นิคมานนท์ (2518 : 39 - 42) ได้แบ่งแรงจูงใจออกได้ดังนี้

1. แรงจูงใจด้านร่างกาย (psysical motives) เป็นแรงจูงใจที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตอันเกิดจากความเปลี่ยนแปลงภายใน เพื่อรักษาภาวะปกติของร่างกาย ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก ความต้องการภายในเนื้อเยื่อและอิทธิพลของสารฮอร์โมนในเม็ดเลือด แรงจูงใจด้านร่างกายที่สำคัญ ได้แก่ แรงขับจากความหิว แรงขับจากการกระหายน้ำ แรงขับเพื่อหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด แรงขับที่เกิดจากความต้องการทางเพศและแรงขับในการเป็นแม่

2. แรงจูงใจทั่วไปที่ไม่ใช่การเรียนรู้ (unlearned general motives) เป็นแรงจูงใจที่ไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้ และไม่ได้เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อะไรหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ความต้องการเคลื่อนไหวและทำกิจกรรมต่าง ๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการที่จะควบคุมหรือจัดกระทำกับสิ่งต่าง ๆ ความต้องการได้รับการตอบสนองจากประสาทสัมผัสต่าง ๆ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น และความต้องการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

3. แรงจูงใจทางสังคม (social motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่ติดตัวมาแต่กำเนิด เกิดขึ้นเพราะการที่บุคคลได้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเนื่องจากคนเป็นสัตว์สังคม ดังนั้นพฤติกรรมส่วนใหญ่จึงได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น ตัวบุคคล สถาบันต่าง ๆ วัฒนธรรม ค่านิยม ความนึกคิด ความเชื่อถือ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา เป็นต้น แรงจูงใจทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ความต้องการได้รับความสำเร็จ ความต้องการเป็นพวกพ้อง หรือมีความผูกพันกับบุคคลอื่น ความต้องการให้สังคมยอมรับ ความต้องการตำแหน่งและฐานะทางสังคม และความก้าวร้าว ๕

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2518 : 94 - 114) อธิบายว่า แรงจูงใจประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. แรงจูงใจด้านความมั่นคง มักอยู่ในรูปของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก ความมั่นคงในรูปของจิตสำนึกนั้นได้จากความต้องการความปลอดภัย ส่วนความมั่นคงในรูปของจิตใต้สำนึกนั้นเป็นสิ่งที่ได้พัฒนามาตั้งแต่เด็ก โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ซึ่งจะทำให้บุคคลเป็นคนที่มีความมั่นใจหรืออ่อนแอ

2. แรงจูงใจด้านสังคม เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีการอยู่รวมกันกับผู้อื่น เพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้นมีไว้เพื่อมิตรภาพเพียงอย่างเดียวเสมอไป หากแต่ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับศรัทธา และเชื่อถือ

3. แรงจูงใจด้านชื่อเสียง แรงจูงใจด้านนี้มีมากขึ้นทุกทีในสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมระดับชนชั้นกลาง ความต้องการด้านชื่อเสียงเป็นการกำหนดขีดจำกัดของบุคคลอย่างหนึ่ง บุคคลบางคนมีความพึงพอใจกับชื่อเสียงในระดับเพื่อน หรือในระดับชุมชนเท่านั้น แต่บางคนก็อาจแสวงหาชื่อเสียงในระดับชาติหรือระดับโลก

4. แรงจูงใจด้านอำนาจ อำนาจเป็นศักยภาพแห่งอิทธิพลของบุคคล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ อำนาจตามตำแหน่ง และอำนาจส่วนตัว เช่น บุคคลที่สามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเพราะตำแหน่งหน้าที่นั้น แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจตามตำแหน่ง ส่วนบุคคลที่สามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้เนื่องจากบุคลิกภาพและพฤติกรรม แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจส่วนตัว แต่บางคนก็เป็นเจ้าของอำนาจทั้งสองประเภท

5. แรงจูงใจด้านความสามารถ ความสามารถ หมายถึง การควบคุมองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและสังคม ความรู้สึกด้านความสามารถเกี่ยวข้องกับอย่างใกล้ชิดกับมโนทัศน์ด้านความคาดหวัง บุคคลจะมีความสามารถหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จและความล้มเหลวในอดีต ถ้าความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสำเร็จและความล้มเหลวในอดีต ถ้าความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสำเร็จและความล้มเหลวในอดีต ความรู้สึกด้านความสามารถจะมีแนวโน้มสูง ทำให้บุคคลมองโลกในแง่บวก และมองสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย น่าสนใจ และสามารถที่จะเอาชนะได้ แต่ถ้าความล้มเหลวขึ้นอยู่กับความสำเร็จแล้วจะทำให้บุคคลมองโลกในทางลบและบุคคลที่มีความรู้สึกด้านความสามารถต่ำ จะไม่มีเหตุจูงใจที่จะแสวงหาการทำลายใหม่ ๆ หรือทำการเสี่ยง บุคคลเหล่านี้จะปล่อยให้สิ่งแวดล้อมบังคับควบคุมมากกว่าที่จะเป็นผู้ควบคุมและบังคับสิ่งแวดล้อม

6. แรงจูงใจในด้านความสำเร็จ เป็นแรงจูงใจที่เด่นชัดของมนุษย์ที่สามารถแยกออกจากความต้องการด้านอื่น ๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงจูงใจด้านความสำเร็จคือ มีความพอใจความสำเร็จของงานมากกว่ารางวัลของงาน บุคคลประเภทนี้จะมีความก้าวหน้าในการทำงานเพราะจะเป็นผู้สร้างสรรค์ให้งานสำเร็จ

7. แรงจูงใจด้านเงิน เงินเป็นแรงจูงใจที่สลับซับซ้อนและสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภท ทุกระดับ คุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงินคือ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนสิ่งที่เงินสามารถซื้อได้นั้น ไม่ใช่ตัวเงินโดยตรง แต่เป็นคุณค่าของเงิน ตัวเงินนั้นไม่ได้มีความสำคัญ แต่เป็นตัวแทนของความต้องการใด ๆ ที่บุคคลต้องการให้เป็นตัวแทน

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ได้มีผู้รู้หลายท่านอธิบายไว้ จึงมีทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจหลายทฤษฎี ในที่นี้จะนำเสนอ 3 ทฤษฎีคือ

1. ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษเป็นคนแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับแรงจูงใจไว้ และเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลาย สมมติฐานมีสาระดังนี้

1.1 มนุษย์มีความต้องการและเป็นความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุดขณะที่ความต้องการใดได้รับการสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ไม่มีวันสิ้นสุด

1.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป

1.3 ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นตอนตามความสำคัญ (A Hierarchy of Needs) คือเมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

มาสโลว์ (สุรางค์ โคว์ตระกูล. 2533 : 116 - 117 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1970 : 35 - 47) ได้แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้



ภาพประกอบ 5 ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์

1. ความต้องการทางสรีระ หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ และการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียมิได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้ตนมีกิจกรรมขวนขวายที่จะสนองความต้องการ

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว การขู่เข็ญ บังคับจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการประเภทนี้จะเริ่มตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยชรา ความต้องการมีงานทำเป็นหลักแหล่ง ก็เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อย่างหนึ่ง

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ต้องการให้ทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกว่างเปล่าไม่มีเพื่อน มีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่จะต้องซ่อมความต้องการประเภทนี้ คนที่รู้สึกว่าเป็นที่รักและยอมรับของหมู่จะเป็นผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า ความต้องการนี้เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า และมีเกียรติ ต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น ผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และมีค่า ตรงข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการประเภทนี้จะรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถและมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง และพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ ตามศักยภาพของตน มาสโลว์ ได้อธิบายความต้องการที่เรียกว่า Self - actualization ว่าเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน กล้าที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินของชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึก ยอมรับตนเองทั้งส่วนดีและส่วนเสียของตนที่สำคัญที่สุดคือ การมีสติที่จะยอมรับว่าตนใช้กลไกในการปกป้องตนในการปรับตัวและพยายามที่จะเปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต เผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย นำต้นตอ

และมีความหมาย บุคคลจะศึกษาเพราะอยากรู้จะสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เพราะใจรักและจะทำงานเพราะอยากทำ เป็นกระบวนการที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนและมีน้อยคนที่จะได้ถึงขั้น Self - actualization อย่างสมบูรณ์

ทฤษฎีแรงจูงใจของวรูม (Vroom. 1970 : 103) ได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory) ทฤษฎีนี้ได้มาจากการศึกษาด้านจิตวิทยาของบุคคลในองค์การ ซึ่งพบว่า บุคคลจะกระทำการสิ่งใดก็ตามมักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

1. ผลตอบแทนที่ได้รับ
2. ความพอใจและความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ
3. ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น
4. โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

ในทฤษฎีของวรูม การที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นมิใช่สาเหตุหรือแรงจูงใจ โดยอาศัยเหตุผลและปัจจัยหลาย ๆ อย่างประกอบกัน มิได้เกิดจากเพียงปัจจัยหนึ่งปัจจัยเดียว

จากเอกสารดังกล่าวพอสรุปได้ว่า แรงจูงใจของบุคคลสามารถแบ่งได้เป็น แรงจูงใจด้านร่างกาย ซึ่งเกิดจากอิทธิพลสิ่งเร้าภายนอก แรงจูงใจทั่วไปซึ่งเกิดจากความอยากรู้อยากเห็นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อต้องการความรัก ความอบอุ่นหรือต้องการแสดงความสามารถด้วยตนเองและแรงจูงใจด้านสังคมเป็นความต้องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคมต้องการได้รับการยกย่องเกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความสำเร็จในชีวิต แรงจูงใจแบ่งตามเหตุผลของการแสดงออกโดยทั่วไป แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ แรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายในจะมีคุณค่ามากกว่าแรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายในเกิดได้โดยการที่บุคคลได้รับอิทธิพลหรือประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าภายนอก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ขจรสุดา เหล็กเพชร (2522 : 504) กล่าวว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน ตัวครู วิธีการสอนของครูและเห็นคุณค่าในการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะ

ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บาวแมน และ แมททิวส์ (Bowman and Mathews. 1960 : 504) พบว่า นักเรียนที่ออก กลางคันเป็นเพราะไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาและเห็นว่าการฝึกและการเรียนในโรงเรียน ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสิ่งที่เขาต้องการกระทำ

กรมวิชาการ (2523 : 4 - 28) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพของการจัดแผน การเรียนวิชาอาชีพและการให้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ตามหลักสูตรมัธยม ศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษา นิเทศเขต ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาการงานและอาชีพ และเจ้าของสถาน ฝึกอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนร้อยละ 24.05 ของโรงเรียนทั้งหมด จัดแผนการเรียน วิชาอาชีพอย่างเดียว โรงเรียนร้อยละ 75.95 ของโรงเรียนทั้งหมด ได้จัดแผนการเรียน วิชาชีพ 3 ปีต่อเนื่องจัดเป็น 2 ลักษณะ คือ จัดแผนการเรียนวิชาอาชีพและฝึกงานภายนอก โรงเรียน ร้อยละ 18.33 ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือโรงเรียนยังขาดโรงฝึกงาน ขาด เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ ขาดครูสอนวิชาอาชีพ ขาดการสนับสนุนจากชุมชน

สุภาพร เลาสถิตย์ (2525 : 68) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับเจตคติ ที่มีต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเปรียบเทียบ เจตคติต่อโรงเรียนของนักเรียนโดยคำนึงถึงเพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบทดสอบ เจตคติ 7 ด้าน คือ ด้านครู ด้านการเรียนการสอน ด้านการปกครอง ด้านกิจกรรม ด้าน เพื่อน ด้านบริการ และด้านอาคารสถานที่ พบว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน วัตถุประสงค์ประกอบเดียวกันทั้งนั้น และผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อโรงเรียนของ นักเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีเจตคติต่อโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกันและมีฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีเจตคติต่อโรงเรียนแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุวิทย์ ช้อยตรง (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการ เรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ใน จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกี่ยวกับด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน ส่วนด้านการวัดและประเมินผลไม่แตกต่างกันและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ในด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย

สถาบันการศึกษาแห่งชาติ (ทรงวุฒิ วัฒนาจร. 2534 : 13 ; อ้างอิงมาจากสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ. ม.ป.ป.) ได้แบ่งเหตุผลที่ผู้ใหญ่เข้าเรียนได้ดังนี้

1. เหตุผลจูงใจด้านอาชีพ (vocational motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคนหนุ่มสาวมาเข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตัวเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้นประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น
2. เพื่อพัฒนาตนเอง (self - development) เหตุผลข้อนี้มีความชัดเจนน้อยกว่าข้อแรก เช่น ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ขยายโลกทรรศน์ หรือสนใจวิชาการแขนงหนึ่งแขนงใดโดยเฉพาะเรียนเพื่อยกระดับความรู้ของตนเอง
3. แม่บ้านที่อยู่แต่ในบ้าน (captive wives) เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งในสังคมเมือง โดยเฉพาะในหมู่บ้านที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในตัวเองและเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว มักใช้เวลาว่างในช่วงกลางวันเข้าเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ เช่น เรียนทำอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า เรียนภาษา ศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นต้น
4. เหตุจูงใจทางสังคม (social motives) นับว่าเป็นเหตุผลสำคัญอีกอย่างหนึ่ง เหตุผล 3 ข้อแรกก็เนื่องจากแรงผลักดันทางสังคมแฝงอยู่ด้วย นอกจากนี้ก็เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากต้องการตามให้ทันคนอื่น ไม่อยากล้าหลัง ขาดความเหงา บางรายบอกว่าเข้าเรียนเพราะหวังว่าจะพบชายในฝัน หรือผู้หญิงในฝัน บางคนเข้าเรียนตามพรรคพวก เพราะเพื่อนชวน หรือเพราะว่าเวลาว่างในช่วงนั้นพอดี
5. เหตุผลอื่น เช่น สนใจกิจกรรมนั้นโดยเฉพาะ บางคนเห็นว่าเพราะมีโปรแกรมที่น่าสนใจสอนอยู่ใกล้ ๆ บ้าน นอกจากนี้ก็เข้าเรียนเพราะความจำเป็นขึ้นมาในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต เช่น ในช่วงผู้ใหญ่วัยตอนต้น ต้องการรู้เรื่องการตกแต่งบ้าน การเลี้ยงดู พัฒนาอาชีพ ในวัยกลางคนต้องการใช้เวลาว่าง ต้องการเข้าใจเรื่องของวัยรุ่น

เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุตร เป็นต้น ในวัยสูงอายุมักจะเกี่ยวพันกันกับการปรับตัวเมื่อปลดเกษียณเพื่อรักษาสุขภาพ ต้องการใช้เวลาว่างค้นหาสัจธรรมของชีวิต เป็นต้น

ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล (2534 : 126) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทการศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนมากเป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 18 - 35 ปี มีคามารถจบชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพค้าขาย นักศึกษามีพื้นฐานการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น นักศึกษาที่จบชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นกับที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายถึงอนุปริญญา มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่จบระดับชั้นปริญญาตรีขึ้นไป สำหรับนักศึกษาที่ประกอบอาชีพค้าขาย อาชีพบริการ ผู้ใช้แรงงานและผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ นักศึกษาที่ประกอบอาชีพบริการและอาชีพระดับช่างฝีมือ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่าที่ประกอบอาชีพให้แรงงาน นักศึกษาที่ประกอบอาชีพช่างฝีมือมีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพผู้ใช้แรงงานและที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ นอกจากนี้นักศึกษาที่เรียนวิชาช่างตัดเสื้อและช่างวิทยุ โทรทัศน์ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษ พิมพ์ดีด และช่างวิทยุ โทรทัศน์ ในด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ และช่างตัดเสื้อ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาพิมพ์ดีดในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนรวมทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีอายุระหว่าง 18 - 35 ปี มีเหตุจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป

รพีพรรณ สุฐาปัญญกุล (2541 : 117) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเจตคติต่อการเรียนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีเจตคติต่อการเรียนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ โดยรวมด้านครู ด้านวิชาที่เรียน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน และด้านเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเจตคติด้านการเห็นคุณค่าของการศึกษาอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน ระดับความคิดความสนใจจึงไม่แตกต่างกันมากนักและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยี

ซึ่งเนื้อหาวิชาใกล้เคียงกัน ระบบการเรียนการสอนและการวัดผลแบบเดียวกัน แม้จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระบบเดียวกัน สิ่งแวดล้อมทางการศึกษากลับคลึงกันจึงเจตคติไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

โรเบอร์ต (Robert. 1965 : 543 - 550) ศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนฝึกงานวิชาอาชีว ได้เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีวว่าสถานการณ์การเรียนการสอนวิชาอาชีวควรจะเหมือนสถานการณ์จริง สถานที่ทำงานจริงเป็นสถานที่ที่ดีที่สุด สำหรับการทดลองฝึกงานวิชาอาชีว มาตรฐานการสอนวิชาอาชีวควรสูงเท่าหรือสูงกว่าระดับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของอาชีพนั่น และการสอนวิชาอาชีวควรรวมถึงการให้ข้อมูลและฝึกให้มีความระมัดระวัง ผลเสียหายและอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น เช่นเดียวกับเวอร์คแมน

เบน และโครเนนเบิร์ก (Bent and Kronenberg. 1969 : 364) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาในระดับมัธยมและได้กล่าวถึงหน้าที่สี่ประการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวกับวิชาอาชีว ไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการสำรวจ การทดสอบความสามารถและการแนะแนว
2. เพื่อช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงของอาชีว
3. เพื่อวางพื้นฐานการอาชีว
4. เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่ออกไปประกอบอาชีวหลังจากจบการศึกษา

ฮอพพอค (Hoppock. 1969 : 88) ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการศึกษาวิชาอาชีวของมัธยมศึกษา มีใจความตอนหนึ่งว่า เยาวชนวัยรุ่นนี้ต้องการพัฒนาทักษะ ความเข้าใจ เขาต้องการประสบการณ์ เพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ในงานอาชีวของเขา การเลือกอาชีวเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่ออายุเกินสิบปีหรือมากกว่านั้น ดังนั้นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยรุ่นจึงควรได้รับการอบรมฝึกฝนให้รู้จักอาชีว การเลือกและการประกอบอาชีวตามความเหมาะสมของระดับอายุ ความสามารถและความถนัด

บิลเลท (Billett. 1970 : 252) ให้ข้อคิดเห็นว่า ในความจริงการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีวทุกอย่างที่ระดับใด ๆ ควรตั้งอยู่บนรากฐานความจริง ได้แก่

1. เกี่ยวกับโอกาสที่จะมีงานทำ

2. เกี่ยวกับเปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่จบหลักสูตร และตั้งใจจะทำงานตามหลักสูตรที่ได้เรียนมา

3. เกี่ยวกับความสำเร็จในงานของเขา

พาร์กส์ (Parks. 1972 : 130) ได้ศึกษาเจตคติและหลักการในเรื่องการศึกษาวิชาอาชีพในรัฐโอไฮโอ พบว่าเจตคติของผู้อำนวยการโรงเรียนรัฐบาล ฝ่ายบุคลากรการฝึกงานวิชาอาชีพ และนักการศึกษาที่เป็นครูในการศึกษาวิชาอาชีพ มีเจตคติในทางชอบสนับสนุน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของทอมสัน (Thompson. 1973 : 97) ได้สนับสนุนในเรื่องนี้ว่า การศึกษาวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวของแต่ละบุคคล สำหรับการเริ่มเข้าทำงาน ผลจากการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและการอาชีพคือ จะทำให้เด็กมีความชำนาญและได้เขยิบฐานะทางการอาชีพ

แมกกี้ (McGhee. 1974 : 3590 - A) ได้ศึกษาเจตคติของ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้นำทางอาชีพ และครูแนะแนวในเรื่องวิชาอาชีพเกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐเวอร์จิเนียตะวันตก พบว่า ในกลุ่มที่ศึกษาทั้งหมดสี่กลุ่มนี้ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาเกษตร และครูผู้สอนวิชาเกษตร

เดวิด (David. 1974 : 3587 - A) ที่ได้ศึกษาพบว่า เจตคติต่อวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้แนะแนว บิดามารดา และนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นเจตคติที่ดี

โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3 - 26) ได้ทำการศึกษาแรงงูใจในการเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยสร้างเครื่องมือหรือแบบจัดการเข้าเรียนต่อ (Education Participation Scale หรือ EPS) และนำไปทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงงูใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว โดยแบ่งแรงงูใจเป็น 14 ด้านคือ

1. แรงงูใจด้านความต้องการช่วยเหลือสังคม
2. แรงงูใจด้านการติดต่อทางสังคม
3. แรงงูใจในด้านการเพิ่มพูนความรู้ตามการชี้แนะของผู้อื่น
4. แรงงูใจด้านประเทืองปัญญา
5. แรงงูใจด้านเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพตามการชี้แนะของตนเอง
6. แรงงูใจด้านการทำตามระเบียบสังคม

7. แรงจูงใจด้านการเตรียมตัวเพื่อการศึกษา
8. แรงจูงใจด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ
9. แรงจูงใจด้านการทดแทนด้านสังคม
10. แรงจูงใจด้านการอยากมีส่วนร่วมในสังคม
11. แรงจูงใจด้านการหลบเลี่ยงรายการโทรทัศน์
12. แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองและหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่าย
13. แรงจูงใจด้านการฝึกปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น
14. แรงจูงใจด้านการเสริมความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่

มอร์สตัน และ สมาร์ท (Morstain and Smart. 1974 : 83 - 89) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในที่ทำให้ผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผลของการศึกษาของเขาสอดคล้องกับ โบเชียร์ (1968) คือ ผู้มีอายุน้อยมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูงและเพศหญิงมาเรียนเพราะต้องการมีความรู้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศอาจจะสรุปได้ว่า การที่นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพหรือไม่นั้นมีผลมาจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น การสอนของครูอาจารย์ในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ สื่อการเรียนการสอน ที่นำมาช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากขึ้น การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เหมาะสม เป็นต้น ผลของการศึกษาทั้งเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และคาดว่าผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับครูอาจารย์ อาจารย์แนะแนว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ที่จะได้รับรู้เจตคติของนักเรียนอย่างชัดเจน และนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารที่จะนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีสร้างเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 276 คน เลือกเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 5 ภาคเรียน

() ผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00

() ผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.49

() ผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป

3. อาชีพของผู้ปกครอง

() อาชีพเกษตรกรกรรม

() อาชีพธุรกิจ

() อาชีพรับราชการ

() อาชีพรับจ้าง

() อื่น ๆ ระบุ.....

4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจทางอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ทางอาชีพ ด้านทางอาชีพช่างไฟฟ้า ด้านทางอาชีพเกษตรกรรม ด้านทางอาชีพคหกรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กล่าวคือแต่ละข้อความกำหนดให้ผู้ตอบ เลือกตอบว่าจริงกับข้อความข้อใด โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยครอบคลุมความรู้สึกลงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านทางอาชีพ
2. ด้านทางอาชีพช่างไฟฟ้า
3. ด้านทางอาชีพเกษตรกรรม
4. ด้านทางอาชีพคหกรรม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวัดแรงจูงใจทางอาชีพ

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและรายงานการวิจัยปริญญาโทและปริญญาเอก และพัฒนาแบบสอบถามของ รพีพรรณ สุฐาปัญญากุล (2541 : 154 - 157) และสร้างคำถามขึ้นภายใต้ องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลรัตน์ ชันธุ์เจริญ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี หากค่าความเที่ยงตรง พิจารณาความสอดคล้องตามความมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง ได้แบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วจากข้อ 3 ไปทดสอบกับนักเรียน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 แล้วนำมาเฉลี่ยรายข้อที่ได้มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t - test แล้วเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไปมาใช้ในการเก็บข้อมูล ได้ค่า t ระหว่าง 2.31 - 9.91 (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค) ได้แบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ (ภาคผนวก ข)
5. นำข้อคำถามที่คัดเลือกแล้วจากข้อ 4 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8208

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจทางอาชีพ

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
	ด้านทางอาชีพ					
1	การเสี่ยงจะทำให้บุคคลเกิดความรอบคอบในการประกอบอาชีพมากขึ้น.....

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
2	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในตนเองมากในการเลือกประกอบอาชีพ.....
	ด้านทางอาชีพช่างไฟฟ้า					
1	อาชีพทางช่างเดินสายไฟฟ้าเป็นอาชีพที่ทันสมัย.....
2	อาชีพทางช่างเครื่องปรับอากาศเป็นอาชีพที่น่าสนใจ.....
	ด้านทางอาชีพเกษตรกรรม					
1	อาชีพปลูกกาแฟเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้า.					
2	ข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพเลี้ยงปลา.....
	ด้านทางอาชีพคหกรรม					
1	ข้าพเจ้าใฝ่ฝันมานานแล้วที่จะหาโอกาสประกอบอาชีพอาหารไทย.....
2	ข้าพเจ้าตั้งใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพช่างประดิษฐ์ของชำร่วย.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านครู ด้านวิชากลุ่มการทำงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กล่าวคือแต่ละข้อความกำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบว่าเห็นด้วยกับข้อความข้อใด โดยมีคำตอบให้ เลือก 5 ระดับ โดยครอบคลุมความรู้สึกในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านครู
2. ด้านวิชากลุ่มการทำงานและอาชีพ
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและรายงานการวิจัยปริญญาโทและปริญญาเอก สอบถามของ จริยา วิไลวรรณ (2532 : 111 - 120) และ รพีพรรณ สุชาปัญญากุล (2541 : 148 - 157) โดยสร้างคำถามขึ้นภายใต้องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลรัตน์ ชันธุ์เจริญ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์ณี หาค่าความเที่ยงตรง พิจารณาความสอดคล้องตามความมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้แบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากข้อ 3 ไปทดสอบกับนักเรียน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 แล้วนำเฉลี่ยรวมข้อที่ได้มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t - test แล้วเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไปมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ค่า t ระหว่าง 2.09 - 9.03 (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค) ได้แบบสอบถามจำนวน 30 ข้อ (ภาคผนวก ข)

5. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วจากข้อ 4 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่ารวมค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .7068

ตัวอย่างแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพเป็น ผู้ให้ความรู้ด้านทักษะภาคปฏิบัติแก่ ผู้เรียน.....
2	ข้าพเจ้าคิดว่าครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพชอบแสดงอำนาจเหนือ นักเรียน.....
ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ						
1	รายวิชากลุ่มการงานและอาชีพที่เรียนอยู่ ขณะนี้ยากเกินไปสำหรับข้าพเจ้า.....
2	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการศึกษารายวิชากลุ่มการ งานและอาชีพซึ่งให้ประโยชน์แก่ข้าพเจ้า น้อยมาก.....
ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการ งานและอาชีพ						
1	สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนในกลุ่ม วิชาการงานและอาชีพมีความทันสมัย.....
2	ข้าพเจ้าคิดว่าสื่อและอุปกรณ์การเรียน การสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ช่วยให้บทเรียนสนุกสนานและน่าสนใจ มากขึ้น.....
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่ม วิชาการงานและอาชีพ						
1	ห้องเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมี ขนาดเหมาะสมต่อการเรียน.....

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2	บรรยากาศในห้องเรียนกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใน การเรียนมากขึ้น.....

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่าย
มัธยม) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิจัย

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือ
รับรองและแนะนำตัวเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการแจก
แบบสอบถามด้วยตัวเอง

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามเลือกเอาฉบับสมบูรณ์มาให้คะแนนและวิเคราะห์
หาคำตอบเพื่ออภิปรายผลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบคะแนนจากแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงาน
และอาชีพ

2. แบบสอบถามตอนที่ 1 ให้แจกแจงความถี่ในรูปของจำนวนร้อยละ แล้วนำ
มาเสนอในรูปของตาราง

3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของ
ลิเคิร์ท โดยกำหนดคะแนนในการตรวจแต่ละข้อดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5 คะแนน
จริง	ให้	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3 คะแนน
ไม่จริง	ให้	2 คะแนน
ไม่จริงที่สุด	ให้	1 คะแนน

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 ในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของ ลีเคิร์ท โดยกำหนดคะแนนในการตรวจแต่ละข้อดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน

สำหรับการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 6 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีแรงจูงใจต่ออาชีพสูงมากที่สุดหรือ มีเจตคติต่อการเรียนดีมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีแรงจูงใจต่ออาชีพสูงมากหรือ มีเจตคติต่อการเรียนดีมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีแรงจูงใจต่ออาชีพปานกลางหรือ มีเจตคติต่อการเรียนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีแรงจูงใจต่ออาชีพน้อยหรือ มีเจตคติต่อการเรียนต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีแรงจูงใจต่ออาชีพน้อยที่สุดหรือ มีเจตคติต่อการเรียนต่ำที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนแล้วผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับกลับมาจากกลุ่มตัวอย่างและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์เท่านั้นที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลส่วนตัวด้วยค่าร้อยละของแรงจูงใจทางอาชีพและเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพเสนอด้วยค่าเฉลี่ยและความเที่ยงตรงเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกันใช้การทดสอบค่าที่ t - test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และข้อ 6
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One - Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3 - 5 และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ ตุ๊กกี (Tukey's HSD test)
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - X (Statistical Package for Social Science Version X)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน
 - 3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้วพบความแตกต่าง ใช้วิธีของ ตุ๊กกี (Tukey)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลสื่อความหมายตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
s	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
s^2	แทน	ความแปรปรวน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบค่าที (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบค่าเอฟ (F - distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นในการเสนอผล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. จำนวนร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว
2. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
3. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามตัวแปรดังนี้

- 3.1 จำแนกตามเพศ โดยใช้ t - test
- 3.2 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ F - test
- 3.3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติ F - test
- 3.4 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติ F - test
- 3.5 จำแนกตามแรงจูงใจทางอาชีพ โดยใช้สถิติ t - test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	148	53.6
หญิง	128	46.4
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00	77	27.9
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.49	45	16.3
คะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป	154	55.8
อาชีพของผู้ปกครอง		
อาชีพเกษตรกร	4	1.4
อาชีพธุรกิจ	109	39.5
อาชีพรับราชการ	118	42.8
อาชีพรับจ้าง	45	16.3
อื่น ๆ	-	-

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	12.0
ปริญญาตรี	137	49.6
ปริญญาโท	78	28.3
สูงกว่าปริญญาโท	28	10.1

จากตาราง 1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีจำนวน 276 คน มีนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชาย 148 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 มีนักเรียนหญิง 128 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4

เมื่อแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนส่วนมากมีผลการเรียนในระดับสูงคือ สูงกว่า 2.50 มี 154 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับปานกลางมีน้อยที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับต่ำ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9

เมื่อแยกตามอาชีพของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุดคือ 118 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจ 109 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง 45 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรมีน้อยที่สุดคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

เมื่อแยกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุดคือ 137 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 ระดับปริญญาโท 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 33 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 การศึกษาของผู้ปกครองสูงกว่าปริญญาโทมีน้อยที่สุด 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

2. การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร	\bar{X}	S.D	ระดับ
ด้านครูผู้สอน	3.51	.46	สูงมาก
ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ	2.91	.51	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.13	.69	ปานกลาง
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	3.16	.59	ปานกลาง
เจตคติโดยรวม	3.19	.37	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านวิชาที่เรียนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านเจตคติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามตัวแปรดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	เพศชาย (N=148)		เพศหญิง (N=128)		t
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
ด้านครูผู้สอน	3.53	.48	3.49	.42	.76
ด้านวิชากลุ่มวิชาการงานและอาชีพ	2.96	.55	2.85	.45	1.87
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.24	.67	2.99	.67	3.08*
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	3.28	.57	3.02	.56	3.68*
เจตคติโดยรวม	3.26	.37	3.1	.33	3.81*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านครูผู้สอนและด้านวิชากลุ่มวิชาการงานและอาชีพไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสื่อการเรียน ด้านบรรยากาศในการเรียน และเจตคติโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ F - test ดังตาราง 4

ตาราง 4 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงาน
และอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.26	1.13	5.61*
	ในกลุ่ม	272	54.92	.20	
ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.04	2.52	10.29*
	ในกลุ่ม	272	66.36	.24	
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	11.36	5.68	13.07*
	ในกลุ่ม	272	118.20	.43	
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.30	4.01	12.7*
	ในกลุ่ม	272	86.06	.31	
เจตคติโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.94	2.97	26.32*
	ในกลุ่ม	272	30.7	.11	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการตุกี (Tukey) ดังตาราง 5 - 9

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้าน
ครูผู้สอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	ต่ำกว่า 2.00	ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
		3.62	3.61	3.43
ต่ำกว่า 2.00	3.62	-	0.01	0.19*
ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	3.61		-	0.18
ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	3.43			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีเจตคติ
ต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านครูผู้สอนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้าน
วิชากลุ่มการงานและอาชีพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	ต่ำกว่า 2.00	ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
		3.11	2.94	2.80
ต่ำกว่า 2.00	3.11	-	0.17	0.31*
ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	2.94		-	0.14
ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	2.80			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีเจตคติ
ต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านวิชาที่เรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนตั้งแต่
2.50 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้าน
สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	ต่ำกว่า 2.00	ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
		3.40	3.28	2.96
ต่ำกว่า 2.00	3.40	-	0.12	0.45*
ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	3.28		-	0.33*
ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	2.96			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 และ ตั้งแต่ 2.00 - 2.49 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านสื่อการเรียนการสอนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้าน
บรรยากาศในการเรียนการสอน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	ต่ำกว่า 2.00	ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
		3.42	3.19	3.03
ต่ำกว่า 2.00	3.42	-	0.23	0.4*
ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	3.19		-	0.17*
ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	3.03			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 และ ตั้งแต่ 2.00 - 2.49 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้าน
เจตคติโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	ตั้งแต่ 2.00	ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
		3.39	3.26	3.06
ต่ำกว่า 2.00	3.39	-	0.13	0.33*
ตั้งแต่ 2.00 - 2.49	3.26		-	0.2*
ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	3.06			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 และ
ตั้งแต่ 2.00 - 2.49 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านเจตคติโดยรวม
ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียน
กลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ดังตาราง 10

ตาราง 10 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	.04	.01	.06
	ในกลุ่ม	272	57.15	.20	
ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	.26	0.8	.33
	ในกลุ่ม	272	71.46	.26	
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.69	.56	1.19
	ในกลุ่ม	272	127.95	.47	
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	.47	.15	.45
	ในกลุ่ม	272	93.81	.34	
เจตคติโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.01	.01	.03
	ในกลุ่ม	272	36.34	.13	

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ดังตาราง 11

ตาราง 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	.22	.07	.36
	ในกลุ่ม	271	56.42	.20	
ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	.31	.10	.40
	ในกลุ่ม	271	71.18	.26	
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.01	.67	1.42
	ในกลุ่ม	271	172.43	.47	
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	.81	.27	.78
	ในกลุ่ม	271	93.12	.34	
เจตคติโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.53	.17	1.34
	ในกลุ่ม	271	36.0	.13	

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.5 การศึกษาแรงจูงใจทางอาชีพและเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
จำแนกตามแรงจูงใจทางอาชีพ

ตัวแปร	แรงจูงใจสูง		แรงจูงใจต่ำ		t
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
ด้านครูผู้สอน	3.64	.40	3.39	.47	4.68*
ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ	2.91	.51	2.91	.51	.09
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.31	.64	2.96	.68	4.28*
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	3.32	.52	3.01	.60	4.49*
เจตคติโดยรวม	3.31	.33	3.08	.35	5.49*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจทางอาชีพด้านวิชาที่เรียน
ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในการเรียน
การสอน และเจตคติโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ด้านข้อมูลส่วนตัวจำแนกตามร้อยละ

1.1 เพศ จำนวนนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ
ร้อยละ 53.60 และร้อยละ 46.40

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่ง
มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป มีจำนวนสูงที่สุดถึงร้อยละ 55.80 รองลงมาคือ
นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีจำนวนร้อยละ
27.90 ส่วนที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ซึ่งมี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.41 มีจำนวนร้อยละ 16.3

1.3 อาชีพของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักเรียนที่ประกอบอาชีพ
รับราชการมีจำนวนสูงสุดร้อยละ 42.80 และประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวนต่ำสุด
ร้อยละ 1.40

1.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักเรียนมีการศึกษา
ระดับปริญญาตรีจำนวนสูงสุดร้อยละ 49.60 และระดับสูงกว่าปริญญาโทต่ำสุดร้อยละ
10.10

2. ระดับค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านครู
ผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 3.51$) สำหรับด้านวิชาการกลุ่ม
การงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอน และบรรยากาศในการเรียนการสอนนั้นอยู่ใน
ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91, 3.13$ และ 3.16 ตามลำดับ) ถ้าพิจารณาโดยรวม
ระดับค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนวิชาการกลุ่มการงานและอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.19$)

3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า ด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และด้าน
วิชาการกลุ่มการงานและอาชีพไม่แตกต่างกัน แต่ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้าน
บรรยากาศในการเรียนการสอน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติโดยรวมพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพ
แตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่
แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชา
การงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ของนักเรียนมีแรงจูงใจทางอาชีพแตกต่างกันพบว่า ด้านวิชาการกลุ่มการงานและอาชีพ
ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอน

และด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพิจารณาโดยรวมทุกด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และแรงจูงใจทางอาชีพ

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) หญิงและชายมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน
4. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน

5. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมแตกต่างกัน

6. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่มีแรงจูงใจทางอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพแต่ละด้านและโดยรวมต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2541 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 276 คน เลือกเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแรงจูงใจทางอาชีพซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านทางอาชีพ จำนวน 15 ข้อ ด้านทางอาชีพช่างไฟฟ้า จำนวน 5 ข้อ ด้านทางอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 5 ข้อ ด้านทางอาชีพคหกรรม จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพซึ่งมีด้วยกัน 4 ด้านคือ⁽¹⁾ ด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ จำนวน 8 ข้อ ด้านวิชา⁽²⁾ กลุ่มการงานและอาชีพ จำนวน 7 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ จำนวน 7 ข้อ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 276 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 276 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

- 2.1 จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t - test
- 2.2 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ F - test
- 2.3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติสถิติ F - test
- 2.4 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติ F - test
- 2.5 จำแนกตามแรงจูงใจทางอาชีพ โดยใช้สถิติ t - test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยสรุปผลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีจำนวน 276 คนคือ นักเรียนชาย 148 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 มีนักเรียนหญิง 128 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4

2. เมื่อแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนส่วนมากมีผลการเรียนในระดับสูงคือ 153 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับปานกลางมีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับต่ำจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9

3. เมื่อแยกตามอาชีพของผู้ปกครองพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุดคือ 118 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจ 109 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง 45 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

4. เมื่อแยกระดับการศึกษาของผู้ปกครองพบว่า ระดับปริญญาตรี 137 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 การศึกษาของผู้ปกครองระดับปริญญาโท 78 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 33 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับสูงกว่าปริญญาโท 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

1. นักเรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักเรียนชายและหญิงมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านครูผู้สอน และด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านเจตคติโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

6. นักเรียนที่มีแรงจูงใจในด้านอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียน ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านเจตคติโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลเป็นลำดับตามสมมติฐานได้ดังนี้

1. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านครูผู้สอน กลุ่มวิชาการงานและอาชีพอยู่ในระดับดี ส่วนด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ ด้านสื่อ การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่ม วิชาการงานและอาชีพ และเจตคติโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตร เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของนักเรียนมีลักษณะ ใกล้เคียงกันมากรวมทั้งเป็นวิชาที่เรียนแบบเดียวกันซึ่งทำให้เจตคติแต่ละด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง เจตคติเป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่ง เป็นผู้ใหญ่ ดังที่ ชีรพร อูวรรณโณ (2528 : 5/1 - 2/5) ศึกษาพบว่า อิทธิพลของการ เกิดเจตคติ ซึ่งได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มต่าง ๆ ครูและเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติ ของเด็กมากโดยเฉพาะในกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2534 : 32 - 36) ได้ศึกษาทดลองตามโครงการศูนย์ศึกษาทดลองการ ประกอบอาชีพอิสระ จากข้อมูลนักเรียนทั่วประเทศ จำนวน 3,986 คน พบว่า นักเรียน มีค่านิยมในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง การที่นักเรียนในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชา การงานและอาชีพในระดับปานกลางนั้น คงจะเป็นเพราะว่านักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) นั้นมีความหลากหลายในด้าน พื้นฐานด้านต่าง ๆ กระจายไป มีทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และเรียนอ่อน ผู้ปกครองมี เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม แตกต่างกันด้วยทำให้สภาพของนักเรียนมีความหลากหลาย ไปโดยปริยาย เจตคติที่ถูกหล่อหลอมในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนด้วยก็เป็นไปตาม สภาพของแต่ละครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามทุกคนก็มุ่งหวังที่จะเรียนให้สำเร็จเพื่อมี โอกาสประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ก็มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจในโอกาสต่อไป ซึ่งได้มีการส่งเสริมการเรียนทุกกลุ่มวิชา รวมทั้งกลุ่มวิชา การงานและอาชีพก็ได้สนับสนุนเช่นเดียวกัน จึงทำให้นักเรียนมีความรู้ด้านช่างเพิ่มขึ้น

ทำให้มองเห็นคุณค่าของการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และผลการวิจัยซึ่งพบว่า นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งชายและหญิงมีเจตคติต่อการเรียนด้าน สื่อการเรียน ด้านบรรยากาศการเรียน และเจตคติโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่วางไว้

ผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ กัญญา สุวรรณแสง (2532 : 161) ที่กล่าวไว้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีเจตคติหรือความสนใจแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างในเรื่องเพศ เป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจ และการแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลินี วงษ์นาม (2527 : 53) ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อวิชาสุขศึกษา พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา เพศชาย และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเพศหญิง มีเจตคติต่อวิชาสุขศึกษาแตกต่างกัน สุวิทย์ วงษาไฮ (2532 : 53) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2531 ที่พบว่า นักเรียนชายมีเจตคติทางบวกต่อวิชาวิทยาศาสตร์ด้านความเชื่อมั่นในการเรียนสูงกว่านักเรียนหญิง บุษราคัม ฐรพันธ์ (2534 : 96) ได้ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อการพำนัของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าเพศเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสำคัญในการพยากรณ์เจตคติการพำนัของนักเรียน โดยเพศชายมีเจตคติต่อการพำนัมากกว่าเพศ หญิง นอกจากนี้ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 91) พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ โดยนักเรียนหญิงเลือกกลุ่มบริการงานเสมียน กลุ่มการจัดการและกลุ่มบริการสุขภาพมากกว่านักเรียนชาย และ สมสมุท มุ่งสันติ (2539 : 48) พบว่า นักศึกษาเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นในการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้รู้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในด้านเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ นักเรียนชายมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพดีกว่านักเรียนหญิง ซึ่งน่าจะเป็นไปตามธรรมชาติของเพศชายที่มักจะมีความสนใจในวิชาช่างมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นเมื่อหลักสูตรกำหนดให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้องเรียนวิชาดังกล่าวแล้วนักเรียนก็ต้องปฏิบัติตามหลักสูตรเหมือนกัน แต่ความรู้สึกต่อการเรียนก็ยังแตกต่างกัน ดังนั้นในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ครูผู้

สอนจึงควรให้เอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้นเพื่อปรับปรุงให้เจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันควรจะส่งเสริมนักเรียนหญิงด้วยจะได้เพิ่มพูนเจตคติให้สูงขึ้นอาจจะเป็นรากฐานในการเรียนในระดับสูงและยึดเป็นอาชีพด้วย

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 จะมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพแต่ละด้าน และเจตคติโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.00 - 2.49 และตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.00 - 2.49 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพแต่ละด้านและเจตคติโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นมีความสนใจเอาใจใส่และตั้งใจในการเรียน มีความพึงพอใจกับวิชาที่เรียน เกี่ยวกับวิชาสามัญทำให้มีความพยายามในการเรียน มีการทบทวนฝึกฝนในวิชาการความรู้ต่าง ๆ มีความรับผิดชอบ รู้จักจัดเวลาในการเรียน และหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2532 : 280) ได้ทำการวิจัยสังเคราะห์ขบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการแนะแนว พบว่า นักเรียนนิยมเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาสามัญมากกว่าวิชาอาชีพ นักเรียนที่เรียนเก่งและมีความสามารถส่วนมากจะเลือกเรียนวิชาสามัญ ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพมีจำนวนน้อย และจากข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับปริญญาตรี ร้อยละ 49.6 ปริญญาโท ร้อยละ 28.3 และสูงกว่าปริญญาโท ร้อยละ 9.8 ซึ่งเป็นสถิติที่ผู้ปกครองส่วนมากมีการศึกษาสูงจึงมีความต้องการที่จะให้นักเรียนของตนเรียนด้านวิชาการด้วย และผลการวิจัยของ บุษงา เอกภพอนุกุล (2535 : 58) พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีความสนใจในอาชีพอิสระแตกต่างกัน กล่าวโดยรวมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพต่ำกว่านักเรียนที่มีผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักจะมีความมุ่งมั่นในการศึกษาในระดับสูง ซึ่งจะต้องอาศัยพื้นฐานการเรียนที่ดีในด้านวิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย เป็นต้น เมื่อนักเรียนเหล่านั้นมุ่งมั่นต่อการเรียนต่อไปในระดับสูงแล้ว จึงมักจะให้ความสำคัญต่อวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิชาสามัญน้อยลงไปทำให้ไม่สนใจเรียน รวมถึงมีเจตคติในการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพน้อย แต่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำก็จะรู้ตัวดีว่าตนเองมีข้อจำกัดสูงในการเรียนวิชาสามัญที่จะไปเรียนต่อในระดับสูง ถ้านักเรียนหันมาสนใจเรียนด้านกลุ่มวิชาการงานและอาชีพเอาไว้ อาจจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองในอนาคตต่อไป ดังนั้นครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพจะต้องเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนอย่างถูกต้อง และให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

4. นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และเจตคติโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537 : 7) ที่ศึกษาวิจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติอาชีพของผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2535 : 71) พบว่าเจตคติต่ออาชีพอิสระของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน และ มารศรี กองเกตุ (2524 : 59) กล่าวว่า เจตคติต่ออาชีพของบิดามารดาไม่มีผลกระทบต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน สาเหตุที่เจตคติต่อการเรียนวิชาการงานและอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่ออาชีพของผู้ปกครองนั้น เพราะในปัจจุบันระบบการศึกษาทางด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านสื่อต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป นักเรียนได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น และมีหลากหลายอาชีพตามความต้องการของตนเอง การที่นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพไม่แตกต่างกันนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนี้ผู้ปกครองทั้งหลายมีโอกาสรับรู้เรื่องอาชีพในสังคมอย่างกว้างขวางมากขึ้นทำให้เข้าใจว่าอาชีพต่าง ๆ ก็มีคุณค่าและสามารถยึดไว้เป็นอาชีพได้เหมือนกัน นอกจากนี้ในสังคมปัจจุบันก็กำลังให้บทเรียนกับคนไทยเป็นอย่างดี ได้แก่ การประกอบอาชีพ เช่น

เรียนสูงก็ทำงานทำไม่ได้ เรียนอะไรก็ได้แต่ควรมีช่องทางในการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วทำให้ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันไปมีอคติน้อยลงเกี่ยวกับอาชีพด้านช่างซึ่งจะมีผลต่อการอบรมบุตรหลานให้มีเจตคติต่อกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในทางที่ดีไปด้วย ดังนั้นนักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันซึ่งไม่มีความแตกต่างกันในด้านเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

5. นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และเจตคติโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจมีสาเหตุมาจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครยุค ไอ เอ็ม เอฟ (International Monetary Fund) บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องออกทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่กับบุตรหลานของตนเหมือนในสมัยก่อน ดังที่ แมคมิลแลน และ เมย์ (Mcmillan and May. 1979 : 217 - 222) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า บิดามารดา หรือผู้ปกครองส่วนมากเห็นว่าพ่อแม่ไม่มีอิทธิพลต่อการชอบหรือไม่ชอบวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กาวานี (Ghawanni. 1986 : 402 - A) หรือสาขาศิลปศาสตร์ พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นว่าอิทธิพลจากครอบครัวส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิทยาศาสตร์หรือสาขาศิลปศาสตร์น้อยที่สุด และ เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537 : 70) พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน การที่นักเรียนมีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันนี้พ่อและแม่ที่มีการศึกษาแตกต่างกันก็เห็นความสำคัญของการศึกษาเหมือนกันและโดยเฉลี่ยแล้วผู้ปกครองกลุ่มนี้มีการศึกษาสูงคือประมาณร้อยละ 88 จะมีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และมีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้นที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี การที่มีผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงจะส่งเสริมให้บุตรหลานมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาในทุกด้าน เพราะผู้ปกครองจะเข้าใจว่าการศึกษาแต่ละคนมีคุณค่าแตกต่างกันไปไม่ว่าจะเรียนสาขาวิชาใดก็มีประโยชน์ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงมี

ผลต่อการให้การอบรมสั่งสอนบุตรหลานในทางที่ดี และอาจจะทำให้เป็นผลต่อนักเรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพไม่แตกต่างกันด้วย

6. นักเรียนมีเจตคติต่อแรงจูงใจทางอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพไม่แตกต่างกัน ด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และเจตคติโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีแรงจูงใจสูงเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมีความทะเยอทะยานและรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ เอนกกุลกรีแสง (2536 : 35) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรม ซึ่งทำให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างเดียวกันไม่เหมือนกัน สุวิมล คีลัน (2526 : 111) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า องค์ประกอบด้านลักษณะของงานมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด นอกจากนี้ สุนันท์ ประถมวาลย์ (2530 : 126 - 127) ได้ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดระยอง พบว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจของความสนใจอาชีพนั้น นักเรียนส่วนใหญ่เลือกอาชีพโดยยึดตนเองเป็นหลัก นักเรียนที่มีแรงจูงใจทางอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพโดยรวมแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีแรงจูงใจทางอาชีพสูงจะมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพดีกว่ากลุ่มที่มีแรงจูงใจทางอาชีพต่ำ ซึ่งถ้าพิจารณาจากความเป็นจริงแล้วอาจจะกล่าวได้ว่า บุคคลที่แรงจูงใจทางอาชีพสูงเมื่อจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการงานอาชีพแล้วย่อมจะมีความรู้สึกเป็นไปในทางที่ดี เพราะจะมีผลถึงความสนใจต่อการงานอาชีพอยู่แล้ว ในทางตรงข้ามบุคคลที่มีแรงจูงใจทางอาชีพต่ำก็ย่อมจะมีความรู้สึกไปในทางที่ด้อยลง ซึ่งย่อมจะมีผลต่อเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพอย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะ

เจตคติเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้นักเรียนเลือกแนวทางในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ การส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาการงานและอาชีพเป็นสิ่งจำเป็น จากการวิจัยครั้งนี้มีสิ่งที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนดังนี้

1. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนหญิงมีโอกาสเรียนรู้กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ โดยสร้างบรรยากาศที่ดี มีสื่อการสอนดี และมีความสนใจ ทุ่มเทกับการเรียนให้มากขึ้น จะทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพดีขึ้น
2. ให้โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้มีโอกาสที่มีความสนใจการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพให้มากขึ้น เพราะจะเป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในอนาคต
3. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนในการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพให้มากขึ้นเพื่อยกระดับเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานให้สูงขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเกิดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ เช่น รายได้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดู
2. ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสาธิตอื่น ๆ เปรียบเทียบกับโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาโดยใช้ตัวแปรเดิม
3. ควรมีการติดตามผลเพื่อศึกษาเปลี่ยนแปลงของเจตคติในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ✓ กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- กัญญา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2532.
- ✓ ขจรสุดา เหล็กเพชร. การสร้างแบบสำรวจเจตคติและทัศนคติในการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2522. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการราชบัณฑิตยสถาน, สำนักงาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พุทธศักราช 2522. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2522.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานประจำปี 2534. กรุงเทพฯ :
สำนักนายกรัฐมนตรี, 2534.
- _____ . วัตถุประสงค์นโยบายและมาตรการของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2539.
- จริยา วิไลวรรณ. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของ
นักเรียนชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ✓ จารุลักษณ์ พินพรหมราช. การเปรียบเทียบทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ที่มีภูมิหลังทางครอบครัวและ
สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528. ถ่ายเอกสาร.
- เจื้อจันทน์ จงสถิตอยู่. “ความต้องการทางการศึกษา,” ใน โอกาสและการเลือกวารสาร
การศึกษาแห่งชาติ. 2: 17 - 23 ; ธันวาคม 2524 - มกราคม 2525.
- จรูญ โกมลบุญย์. จิตวิทยาพื้นฐานของการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์. อุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร, 2532.

- ✓ เฉลิมพล ศรีหงษ์ และเสถียร เหลืองอร่าม. พัฒนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัย
รามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.
- เจลิยว บุรีภักดี และคณะ. สรุปผลการวิจัยและพัฒนาตามโครงการศูนย์ศึกษาทดลอง
การประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต ระยะที่ 1. กรุงเทพฯ : โครงการศูนย์
ศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต ทบวงมหาวิทยาลัย, 2534.
- ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเกษม,
2523.
- เจียรศรี วิวิธศิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ชัยนาถ นาคบุปผา. จิตวิทยาวัยรุ่น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528.
- ชัยยงค์ พรหมวงษ์. ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2524.
- ณรงค์ เส็งประชา. ความรู้ความสามารถของครูช่าง. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครู
อาชีวศึกษา, 2514.
- ถวิล เกื้อกุลย่วงศ์. การจูงใจเพื่อผลงาน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2518.
- ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. องค์ประกอบที่จูงใจในการมาเรียนของนักเรียนนอกโรงเรียน
สายสามัญระดับประถมศึกษาประเภทวิธีเรียนด้วยตนเองในเขตกรุงเทพ
มหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ✓ ทศนีย์ เจริญเลิศ. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขามธุวิทยา อำเภอขามธุวรลักษบุรี
จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ธนู แสงวงศ์คดี. แนวทางพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ, 2522.

✓ ธีระพร อุวรรณโณ. “ทัศนคติ,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคม
วิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว : หน่วยที่ 9 - 15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

_____. “การวัดทัศนคติ : ปัญหาในการใช้เพื่อทำนายพฤติกรรม,” วารสารการ
วัดผลเพื่อการศึกษา. 7(19) : 15 - 35 ; พฤษภาคม - สิงหาคม, 2528.

บุษราคัม ฐรพันธ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
อัดสำเนา.

บุหงา เอกภพอนุกุล. การศึกษาความสนใจในอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.

ปฐม นิคมานนท์. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาคการศึกษาผู้ใหญ่
และการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.

✓ ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

ประวิทย์ มาดีประเสริฐ. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียน
มัธยมศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการในเขตการศึกษา 6
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.

- ปรีชา ชาติมาลากร. ความเข้าใจในอุตสาหกรรมศิลป์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : คณะอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูพระนคร, ม.ป.ป.
- เป็รื่อง กิตร์ตน์. หลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษาและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยครูพระนคร, 2534.
- มาลินี วงษ์นาม. เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อวิชาสุศึกษา.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- มารศรี กองเกตุ. ผลของทัศนคติระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ของบิดามารดาที่มี
ผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในกรุงเทพฯ
มหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524. ถ่ายเอกสาร.
- พรพิมพ์ นิพัทธ์สุขกิจ. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ 6. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2525. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533.
- ✓ พัทณี กรกวิน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด,
2522.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ✓ ไพบุลย์ อินทวิชา. หลักและวิธีการวัดเจตคติ. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517.

- รพีพรรณ สุฐาปัญญากุล. การศึกษาทัศนคติต่อการเรียนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจ
การพิมพ์, 2524.
- ✓วารินทร์ สายโอบเอื้อ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร, 2522.
วิชาการ, กรม. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพและการมีงานทำ.
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2533.
- . การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- . คู่มือการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ :
จงเจริญการพิมพ์, 2521.
- . คู่มือการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2520.
- วิชาการ, กรม. สถานภาพการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพและการใช้แหล่งวิทยาการและ
สถานประกอบการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา. 2523.
- วิชัย ต้นศิริ. แนวทางการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนัก
นายกรัฐมนตรี, 2536.
- วิชัย แหวนเพชร. เทคนิคและวิธีสอนอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะวิชา
อุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร, 2530.
- ✓ศักดิ์ สุนทรเสณี. เจตคติ. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนา, 2531.

- ✓ ศิริรัตน์ ภูสกุลเจริญศักดิ์. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่มีต่อ
ทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลย์
ประชาสรรค์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- _____ . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2533.
- สงบ ลักษณะ. แนวคิดบางประการในการจัดการเรียนการสอนเชิงกระบวนการ.
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2533.
- สมสมุท มุ่งสันติ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยอีสานใต้. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการวิชาอาชีพ
อุตสาหกรรมหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 และหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.
- _____ . คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรสุวรรณ, 2534.
- ลีปพนนท์ เกตุทัต. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2537.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. วิชาอาชีพในโรงเรียน. ธนบุรี : บรรหาร, 2505.
- สุทธิ ประจงศักดิ์. อุตสาหกรรมศิลป์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.
- สุทธิ ประจงศักดิ์ และ สิริกุล ไทยพิทักษ์. อุตสาหกรรมศิลป์. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2525.
- ✓ สุภาพร เลาสถิตย์. การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- สุนันท์ ประถมวาลย์. ความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ บางแสน, 2530. อัดสำเนา.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2523.
- สุรางค์ ไค้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533.
- ✓ สุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จักรสันนิทวงศ์, 2524.
- สุวิทย์ ชี้อตฺรง. สภาพการเรียนการสอนวิชาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ วงษาไฮ. การศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2531. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532. อัดสำเนา.
- สุวิมล คีลัน. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดโรงเรียนรัฐบาลในเขต จังหวัด
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2526. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วรรณุสาส์น. การจัดโรงฝึกงาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ✓ สุกฤทัย มุขยวงศา. ผลของการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มโดยแนวความคิดแบบ
พิจารณาความเป็นจริงที่มีต่อนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษา
นิเทศก์ กรมฝึกหัดครู, 2527.
- อบรม สีนภิบาล. คู่มือฝึกสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.

อนุพงศ์ จันทรมณี. (และคณะ) หัวหน้าหมวดวิชาอุตสาหกรรม โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์,
ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ห้องสมุดโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2541 เวลา 9.00 - 10.00 น.

เอกพจน์ สมุทธานนท์. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

เอนกกุล กรี่แสง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิงแณศ, 2526.

Bent, Rudyard K. and Henry H. Kronenberg. **Principle of Secondary Education.**
4th ed. New York : McGraw - Hill Book Company, 1969.

Billett, Roy O. **Improving the Secondary - School Curriculum a Guide to**
Effective Curriculum Planning. New York : Practical Press Book, 1970

Bowman, Paul and Charles Mathews. **Motivation of Youth for leaving School.**
Chicago : University of Chicago. 1960.

David, Rarvey. "Attitude toward Vocational Education," in **Dissertation Abstracts**
International. 1974.

Edward, Allen Louise. **Technique of Attitude Scale Construction.** New York :
Appleton - century - Craffs, 1977.

Ghawanni, Mansour Ahmed. "The Factor Influencing Male Secondary school
Student Choice of Educational track in Saudi Arabia : Science Verus the
Arts," **Dissertation Abstracts International.** 47 Z 2 X : 402 - A ;
August, 1986.

Good, Carter V. **Dictionary of Education.** New York : McGraw - Hill, 1957.

Hoppock, Robert. **Occupational Informtion.** 3rd ed. New York : McGraw - Hill
Book Company, 1969.

- Kidd, J. R. **How Adult Lessn.** New York : Association Press, 1973.
- Maslow, A. H. **Motivation and Personality in the Classroom.** New York : Harper & Brothers, 1970.
- McMillan, James H. and Marcia J. May. "A Study of Factors Influencing Attitudes toward Science of Junior High School Students," **Journal of Research in Science Teaching.** 16(3) : 217 - 222 ; May, 1979.
- McGhee, Maxie Bennet. "Attitude of Supperintendents. Principals, Country Vocational Directors and Guidance Counselors Regarding Vocational Agriculture in the Public Secondary School of West Virginia." in **Dissertation Abstracts International.** 1974.
- Parks, Darrel Lee. "Attitudes and Principles Regarding Vocational Educational in Ohio," **Educational Resources Information Center.** 1972.
- Robert, Roy W. **Vocational and Practical Arts Education.** 2 nd ed. New York : Harper and Row Publishers, 1965.
- Thompson, John F. **Foundations of Vocational Education.** New Jersey : Prentice - Hall, 1973.
- Vroom, Cyril O. **The Inquiring Mind.** Madison, Wisc., : University of Wisconsin Press, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

และ

หนังสือขอความอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถาม



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644

ที่.....ทม 1007/ ๕734.....วันที่.....๑๕ ธันวาคม 2541

เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยมี ดร.ละอียด รักษ์เฝ้า และ อาจารย์สุดใจ เหง้าสีไพร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644
ที่.....ทม 1007/ ๕๖๖5วันที่.....|๒ ธันวาคม 2541
เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

เนื่องด้วย นายทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยมี ดร.ละอียด รักษ์เผ่า และ อาจารย์สุดใจ เหง้าสีไพร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลรัตน์ จันทร์เจริญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

คำชี้แจง แบบสอบถามทั้งหมดนี้เป็นแบบวัดความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมรายวิชาดังต่อไปนี้คือ ง 011 งานบ้าน ง 012 การจัดการในบ้าน ช 0161 ช่างประดิษฐ์ ช 0163 ช่างประดิษฐ์ตุ๊กตา ง 013 งานช่างพื้นฐาน ง 014 งานเกษตรพื้นฐาน ช 0152 ช่างอาหารไทย ช 0155 ช่างขนมไทย ช 0165 ช่างเครื่องนอน ง 321 โครงการงานเขียนแบบเบื้องต้น ง 322 โครงการงานอาหาร ช 0159 ช่างร้อยมาลัย และ ช 0160 ช่างดอกไม้ประดิษฐ์ ซึ่งคำตอบของนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้ คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และแบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อคะแนนในการเรียนวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น ขอให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ คำตอบที่ได้ไม่มีข้อถูกหรือผิด และขอให้นักเรียนโปรดตอบให้ตรงกับความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด แบบสอบถามชุดนี้มีด้วยกัน 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แรงจูงใจทางอาชีพ

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง ให้ขีดเครื่องหมาย ✓ หรือกรอกข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 รวม 5 ภาคเรียน
 - () ผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00
 - () ผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.49
 - () ผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป
3. อาชีพของผู้ปกครอง
 - () อาชีพเกษตรกรกรรม () อาชีพธุรกิจ
 - () อาชีพรับราชการ () อาชีพรับจ้าง
 - () อื่น ๆ ระบุ.....
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท () สูงกว่าปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจทางอาชีพ

คำชี้แจง กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักเรียนที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักเรียนพอสมควร
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดของนักเรียนบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดของนักเรียน
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	ไม่ จริง	ไม่ จริง ที่สุด
ด้านทางอาชีพ						
1.	การเสี่ยงจะทำให้บุคคลเกิดความรอบคอบในการประกอบอาชีพมากขึ้น.....
2.	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในตนเองมากในการเลือกประกอบอาชีพ.....
3.	ข้าพเจ้าไม่ชอบประกอบอาชีพตามอย่างผู้อื่น.....
4.	ข้าพเจ้าชอบประกอบอาชีพที่ต้องขวนขวายตลอดเวลา.....
5.	ข้าพเจ้าไม่ชอบประกอบอาชีพที่แข่งขันกับคนอื่น.....
6.	ข้าพเจ้าจะภาคภูมิใจอย่างยิ่งถ้าข้าพเจ้าสามารถทำงานได้สำเร็จ.....
7.	ข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพด้วยความอดทน.....
8.	ข้าพเจ้าจะประกอบอาชีพที่เป็นอาชีพของคนในท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพนั้นอยู่เป็นส่วนมาก.....
9.	ข้าพเจ้าจะเลือกประกอบอาชีพที่มีโอกาสได้เสนอผลงานแข่งขันชิงรางวัลได้ชื่อเสียงมีความก้าวหน้าต่อไป.....
10.	ข้าพเจ้าจะเลือกประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ.....
11.	ข้าพเจ้าจะเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสังคมในยุคปัจจุบัน.....
12.	ข้าพเจ้าจะเลือกประกอบอาชีพที่สามารถปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกิจการได้ง่าย.....
13.	ข้าพเจ้าจะเลือกประกอบอาชีพที่สามารถกำหนดระยะเวลาเงินทุนและเก่งกำไรได้.....
14.	ข้าพเจ้าจะเลือกประกอบอาชีพที่มีโอกาสขยายบุกเบิกกิจการใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา.....
15.	ข้าพเจ้าจะเลือกประกอบอาชีพที่สามารถช่วยแก้ปัญหาการว่างงานได้.....

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	ไม่ จริง	ไม่ จริง ที่สุด
ด้านทางอาชีพช่างไฟฟ้า						
1.	อาชีพทางช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศเป็นอาชีพที่ทันสมัย...
2.	อาชีพทางช่างซ่อมพัดลมเป็นอาชีพที่ทำหายความสามารถ.
3.	อาชีพทางช่างไฟฟ้าเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ.....
4.	อาชีพทางช่างไฟฟ้าเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้า.....
5.	อาชีพทางช่างไฟฟ้าเป็นอาชีพที่มีคุณค่า.....
ด้านทางอาชีพเกษตรกรรม						
1.	อาชีพปลูกข้าวเป็นอาชีพที่น่าสนใจ.....
2.	อาชีพเลี้ยงโคเป็นอาชีพที่ทำหายความสามารถ.....
3.	อาชีพทางการเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง.....
4.	อาชีพทางการเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีคุณค่า.....
5.	อาชีพทางการเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ.....
ด้านทางอาชีพคหกรรม						
1.	อาชีพทางคหกรรมเป็นอาชีพที่ทันสมัย.....
2.	อาชีพประกอบอาหารไทยเป็นอาชีพที่น่าสนใจ.....
3.	อาชีพทางคหกรรมเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง.....
4.	อาชีพทางคหกรรมเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับ.....
5.	อาชีพทางคหกรรมเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้า.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

คำชี้แจง กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง และบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ					
1.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณบางคนพูดดูถูกนักเรียนที่เรียนไม่เก่ง.....
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณบางคนชอบสอนนอกเรื่องหรือพูดเรื่องไร้สาระ.....
3.	เมื่อข้าพเจ้าประสบปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนข้าพเจ้าปรึกษาหารือกับครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ.....
4.	ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้เป็นอย่างดี.....
5.	ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพบางคนมีความเข้าใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน.....

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
6.	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญและศรัทธาในตัวครูผู้สอนกลุ่ม วิชาการงานและอาชีพเสมือนเป็นญาติผู้ใหญ่ของ ข้าพเจ้า.....
7.	ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครูผู้สอนกลุ่ม วิชาการงานและอาชีพ.....
8.	เมื่อข้าพเจ้าประสบปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนกลุ่มวิชา การงานและอาชีพข้าพเจ้าปรึกษาหารือกับครูผู้สอน.....
	ด้านวิชาการกลุ่มการงานและอาชีพ					
1.	รายวิชาการงานและอาชีพต่าง ๆ ที่เรียนอยู่นี้ยาก เกินไปสำหรับข้าพเจ้า.....
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการงานและอาชีพที่กำลังเรียนอยู่ให้ ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าน้อยมาก.....
3.	ข้าพเจ้าชอบชั่วโมงปฏิบัติของกลุ่มวิชาการงานและ อาชีพมากเพราะ ได้ฝึกปฏิบัติสิ่งที่ได้เรียนมาโดยตรง....
4.	เมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชาการงานและอาชีพข้าพเจ้ารู้สึก เบื่อหน่ายง่วงนอนจนทำให้ไม่รู้สึกอยากเรียน.....
5.	วิชาในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีเนื้อหาซ้ำซาก.....
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ากลุ่มวิชาการงานและอาชีพไม่จำเป็นต้อง เรียนก็ได้.....
7.	ข้าพเจ้าคิดว่ากลุ่มวิชาการงานและอาชีพที่ข้าพเจ้ากำลัง เรียนอยู่นี้มีความสำคัญต่อสถานะการณ์ของประเทศใน ปัจจุบัน.....
	ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ					
1.	สื่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ทันสมัย.....
2.	จำนวนสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและ อาชีพเพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....
3.	ในการสอนวิชาภาคปฏิบัติกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ครูผู้สอนส่วนมากได้จัดเตรียมอุปกรณ์ประกอบการ สอนได้อย่างเหมาะสมและมีประโยชน์มาก.....

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
4.	ข้าพเจ้าชอบเรียนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพเพราะ ใช้สื่อการเรียนการสอนตรงกับบทเรียนมาก.....
5.	สื่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพอยู่ ในสภาพดีและใช้การได้ดี.....
6.	สื่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ช่วยให้ข้าพเจ้าอยากเรียนมาก.....
7.	สื่อการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ช่วยทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น.....
	ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพ					
1.	ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมต่อการเรียนกลุ่มวิชา การงานและอาชีพ.....
2.	บรรยากาศในห้องเรียนทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจ ในการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมาก.....
3.	สภาพห้องปฏิบัติการกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีการ ใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือได้อย่างเหมาะสม.....
4.	โรงฝึกงานกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีความเหมาะสม กับการเรียนภาคปฏิบัติ.....
5.	โรงฝึกงานรวมหรือหลายงานเข้าด้วยกันทำให้ข้าพเจ้า เรียนรู้งานหลาย ๆ ช่าง.....
6.	โรงฝึกงานเฉพาะอย่างทำให้ข้าพเจ้าปฏิบัติงานได้ผลดี.....
7.	ในการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพมีเสียงดังอีกที่ก อยู่ตลอดเวลา.....
8.	สภาพห้องเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพอบอ้าวและ คับแคบ.....

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

ภาคผนวก ค
ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามแรงงูใจทางอาชีพ

ข้อที่	t - test	ข้อที่	t - test
ด้านอาชีพ		ด้านทางอาชีพช่างไฟฟ้า	
1	3.10	1	7.0
2	3.07	2	3.95
3	4.02	3	7.22
4	3.02	4	7.79
5	2.33	5	5.50
6	8.72		
7	2.61		
8	2.31		
9	2.81		
10	4.77		
11	4.21		
12	5.30		
13	2.70		
14	3.89		
15	3.35		
ทางด้านอาชีพเกษตร		ทางด้านอาชีพคหกรรม	
1	4.99	1	4.28
2	4.78	2	5.99
3	4.84	3	9.91
4	4.55	4	5.17
5	5.95	5	4.95

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .8208

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจดคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงาน
และอาชีพ

ข้อที่	t - test	ข้อที่	t - test
ด้านครูผู้สอน		ด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ	
1.	3.25	1.	4.28
2.	4.99	2.	3.23
3.	3.24	3.	2.09
4.	3.21	4.	5.00
5.	3.94	5.	5.49
6.	5.16	6.	3.53
7.	4.26	7.	3.75
8.	4.54		
ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ			
1.	6.03	1.	3.36
2.	9.03	2.	3.52
3.	4.03	3.	3.40
4.	4.88	4.	4.81
5.	8.85	5.	3.18
6.	4.75	6.	2.77
7.	4.25	7.	4.55
		8.	5.25

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ .7068

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายทวีศิลป์ ชื่อสกุล พรหมสุวรรณ
เกิดวันที่ 2 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2503
สถานที่เกิด บ้านเลขที่ 45/1 หมู่ที่ 3 ตำบลควน อำเภอปะนาเระ
จังหวัดปัตตานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 176 ซอยสุขุมวิท 23 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โทร. 662 - 1182,
415 - 3619
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โทร. 258 - 4001,
260 - 9986 - 8 โทรสาร 258 - 9326

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 ม.ศ. 3 จากโรงเรียนวุฒิชัยวิทยา อำเภอปะนาเระ
จังหวัดปัตตานี
พ.ศ. 2524 ปวช. (อิเล็กทรอนิกส์) จากวิทยาลัยเทคนิคยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
พ.ศ. 2527 ปวส. (อิเล็กทรอนิกส์) จากวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2534 วท.บ. (เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์)
จากวิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2542 กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

บทคัดย่อ
ของ
ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

เมษายน 2542

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและแรงจูงใจทางอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 276 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแรงจูงใจทางอาชีพและแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t - test และ F - test

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านอื่น ๆ และโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนชายและหญิงมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพด้าน ครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และด้านเจตคติโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในด้านต่าง ๆ และโดยรวมไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนมีเจตคติต่อแรงจูงใจทางอาชีพด้านวิชากลุ่มการงานและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านครูผู้สอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านสื่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และด้านเจตคติโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**A STUDY OF THE ATTITUDES TOWARDS WORK - ORIENTED
AND VOCATIONAL EDUCATION OF THE MATTAYOMSUKSA 3
STUDENTS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY
DEMONSTRATION SCHOOL (SECONDARY)**

AN ABSTRACT

BY

TAWEESIL PROMSUWAN

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University**

April 1999

The purpose of this study was to investigate the attitudes towards the work and professional subjects of Mattayom Suksa three students from Prasarnmit Srinakharinwirot University Demonstration School (Secondary). Sample groups consisted of the total two hundred and seventy six Mattayom Suksa three students from Prasarnmit Srinakharinwirot University Demonstration School (Secondary), classified according to students' sex, academic achievement, professional motivation and the occupations and educational backgrounds of the parents, Questionnaires to solicit information about professional motivation and the attitudes towards the work and professional subjects and t - test and F - test statistics for data analysis were the tools employed for this study

The results of this study were as follows.

1. The students were different in terms of attitudes towards the work and professional subject learning about the instructors of a very high level and as a whole at a moderate level.
2. Male and Female students were not different in terms of the attitudes towards the work and professional subject learning has to the teachers teaching the work and professional subjects and the work and professional subjects, but, as a whole, students' views were significantly different in statistics at a level of .05 in terms of the instructional media and learning and teaching of the work and professional subjects.
3. The students whose academic achievement differed from one another were significantly different in terms of the attitudes towards the work and professional subject learning and as a whole in all aspects in statistics at a level of .05
4. The varying occupations of students' parents, as a whole, did not alter the students' views or attitudes.

5. The varying educational backgrounds of students' parents, as a whole, did not alter the students' views or attitudes towards the work and professional subject learning.

6. The students were not different in terms of attitudes towards the professional motivation in the work and professional subjects, but significantly different in statistics at a level of .05 in terms of the attitudes towards the teachers' teaching the work and professional subjects, the media of instruction and learning and teaching atmosphere of the work and professional subjects.